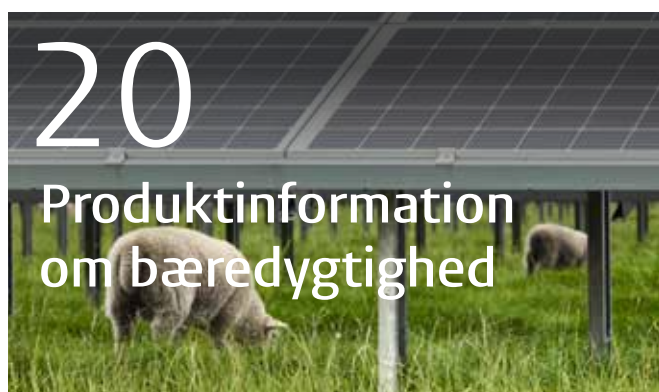


Bæredygtighed og aktivt ejerskab 2023



LÆGERNES
PENSION





Forsmag på fremtiden

Klimaforandringer, grøn omstilling og nye bæredygtighedsregler. 2023 viser hvad fremtiden byder på.

Når vi i Lægernes Pension bidrager til medlemmernes økonomisk tryghed, sker det via investeringer i hele verden. Men i 2023 var det to klimabegivenheder i Danmark, som gav et indblik i den fremtid, som venter os som investor.

2023 blev det vådeste år i Danmarkshistorien. Rekorden kom efter skybrud og stormflod, som skabte oversvømmelser i store dele af Danmark. 2023 var dermed en forsmag på fremtidens danske klima, hvor prognoserne samstemmende peger i én retning; vi skal forberede os på et mere vådt klima. Med mere nedbør øges risikoen for flere og voldsommere oversvømmelser. Det får betydning for mange dele af samfundet. Ikke mindst for de danske ejendomme, hvor det skønnes, at op imod 700.000 ejendomme allerede i dag risikerer at blive påvirket af ekstrem nedbør såsom skybrud. Mere nedbør betyder også højere vandstand. En risiko for de cirka 450.000 danske ejendomme, som i dag er beliggende i områder med højtstående grundvand.

En anden klimabegivenhed i 2023 var salget af elbiler. Her blev Teslas Model Y årets mest solgte bil i Danmark. Salget overgik endda den hidtidige salgsrekord fra 1986 og betød, at mere end hver tredje solgte bil i 2023 havde batteri fremfor udstødningsrør. I resten af verden var trenden den samme. Man skal ikke mange år tilbage, før der blev rynket på næsen af elbiler, når der blev diskuteret bilkøb. Men de seneste år har vist, hvor hurtigt den grønne omstilling kan gå, når kombinationen af ny teknologi, faldende priser, offentlige støtteordninger og ændrede behov hos forbrugere slår igennem.

De to begivenheder er eksempler på det, der i investeringsverdenen kaldes klimarisici. Det er kort sagt de økonomiske risici, som følger af klimaforandringer, og de bestræbelser man på samfundsniveau gør sig for at reducere

CO₂-udledninger med henblik på at begrænse fremtidens temperaturstigninger.

Lægernes Pension har både investeringer i danske ejendomme og danske realkreditobligationer. Klimaforandringer og den øgede risiko for oversvømmelser i Danmark er dermed en risiko for den del af vores portefølje. Vi har også investeringer i Tesla og har derfor draget investeringsmæssig fordel af den grønne omstilling på bilmarkedet.

Det danske vejr og bilsalg er derfor en forsmag på, hvordan klimaforandringer og den grønne omstilling kan påvirke vores investeringer i dag og i fremtiden. Også udenfor Danmark.



Chresten Densgøe, adm. direktør, Lægernes Pension.



Vi forventer, at klimarisici kommer til at påvirke alle vores investeringer i større eller mindre grad. Derfor er klimarisici også et konkret eksempel på, at vores fokus på bæredygtighed går hånd-i-hånd med afkast og risiko, når vi i fremtiden skal sikre medlemmernes økonomiske tryk.

Vi har derfor over de senere år arbejdet på bedre at forstå og måle, hvordan klimarisici påvirker vores investeringer. Det kræver modeller og data, som skal give os information om en fremtid, som afviger markant fra fortiden. På grund af de stigende globale temperaturer er klimaet på vej ud af den stabile tilstand, som har kendetegnet de seneste 10.000 år. Og hvis klimaforandringer skal begrænses, kræver det, at verdens CO₂-udledninger reduceres markant frem mod 2050. De samme udledninger, som har været konstant stigende, siden den industrielle revolution tog fart for mere end 200 år siden

Fællesnævneren for de økonomiske modeller, som investorer og myndigheder anvender, er, at man bruger fortiden til at forstå fremtiden. Men når det gælder klimaet, er det tydeligt, at fortiden ikke er en god guide til at forstå, hvordan fremtiden ser ud. Dét er hovedudfordringen i arbejdet med at blive klogere på klimarisici i vores investeringer.

Et af værktøjerne til at imødegå risici, som følger af den grønne omstilling, er CO₂-reduktionsmål. Det er en måde at oversætte de samfundsmæssige krav om CO₂-reduktion til vores investeringer og herigennem reducere – eller helt undgå - investeringer med et stort CO₂-aftryk.

Lægernes Pension satte i starten af 2022 reduktionsmål for vores investeringers CO₂-aftryk. I årets rapport beskriver vi, hvordan CO₂-aftrykket har udviklet sig siden. Et af budskaberne er, at vi ved udgangen af 2023 – ét år før tid - har realiseret de mål, vi satte os for investeringer i børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer samt danske ejendomme. Et andet budskab er, at vi kommer til at sætte nye målsætninger, som skal dække en større del af investeringernes CO₂-udledninger. Det skal dermed give et mere dækkende billede af klimaaftrykket fra vores investeringer. Arbejdet med CO₂-målsætninger er dermed et udtryk for, hvordan vi løbende søger at integrere klimarisici i vores investeringer.

Lægernes Pension ejer aktier i 2.500 selskaber globalt. I alle selskaberne ønsker vi at gøre vores indflydelse gældende ved at bruge vores stemmeret på generalforsamlinger. Det gælder også på klimaområdet, hvor det altoverskyggende hensyn er, at vi som investor skal være betrykket i, at selskaberne kan navigere i en fremtid, hvor klimaforandringer og kravene til grøn omstilling bliver centrale rammevilkår. I 2024 har vi derfor skærpet stemmepolitikken med henblik på at gøre bestyrelsen direkte ansvarlig for selskabernes grønne omstilling. Det betyder, at vi fremover alene støtter bestyrelseskandidater i verdens største banker og CO₂-udledere, hvis selskaberne lever op til en række konkrete klimakrav. Stemmepolitikken er således et andet værktøj, vi som investor kan anvende til at håndtere klimarisici.

Klimadagsordenen er også baggrunden for, at EU i disse år stiller nye og omfattende krav på bæredygtighedsområdet. Over de kommende år skærpes kravene bl.a. til virksomheders bæredygtighedsrapportering, markedsføring af grønne produkter og til de forholdsregler, som virksomheder skal tage for at sikre, at deres aktiviteter ikke skader mennesker, klima og miljø.

For Lægernes Pension betyder udviklingen, at der løbende kommer nye regler om, hvordan vi bl.a. oplyser om bæredygtighed i pensionsprodukterne og forholder os til klimarisici i vores investeringer.

De nye regler er afspejlet i bæredygtighedsrapporten, hvor der i rapportens bilag oplyses om og hvordan, vi har levet op til de bæredygtighedshensyn, som er beskrevet i bæredygtighedsinformationen om pensionsprodukterne, som man kan finde på hjemmesiden.

Udrulningen af de mange nye regler på bæredygtighedsområdet medfører usikkerhed om, hvordan reglerne skal tolkes og implementeres i praksis. Det betyder, at vi i første omgang har fokus på at leve bedst muligt op til de nye regler. Men samtidig bestræber vi os løbende på, at de lovpligtige oplysninger også skaber værdi for de medlemmer, som ønsker at forstå, hvordan Lægernes Pension tager højde for bæredygtighed i investeringerne.

Klima





I mål med CO₂- reduktioner før tid

Lægernes Pension indfrier CO₂-reduktionsmål et år før tid.
Nye målsætninger på vej.

I 2022 offentliggjorde Lægernes Pension de første mål for reduktion af investeringernes klimaaftryk. Målene betød at klimaaftrykket for pensionskassen investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer, samt danske ejendomme ved udgangen af 2024 skulle reduceres med hhv. 25 pct., 30 pct. og 55 pct. sammenlignet med niveauet ved udgangen af 2019.

Med en målrettet indsats er det ved udgangen af 2023 lykkedes at indfri målene. Ét år før tid. Aktieporteføljens CO₂-aftryk var 41 pct. lavere ved udgangen af 2023 sammenlignet med 2019. De tilsvarende reduktioner var 37 pct. for virksomhedsobligationer og 76 pct. for investeringerne i danske ejendomme.

Reduktionerne er drevet af en række tiltag i investeringspolitikken. For investeringerne i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer er eksklusionskriterierne for investeringer i fossil energi blevet skærpet, og brugen af såkaldte klimabenchmarks har betydet at klima er integreret i styringen af vores forvaltere, hvilket yderligere har reduceret investeringerne i de største CO₂-udledere i porteføljen. For danske ejendomme har mere grøn strøm og mere energieffektive boliger været udslagsgivende.

I 2024 sætter vi nye reduktionsmål frem mod 2030. De skal omfatte en større andel af porteføljens udledninger bl.a. ved at omfatte flere udledningstyper og ved at sikre adgang til data om klimabelastningen for en større del af porteføljens investeringer.

CO₂-målsætninger følger op på generalforsamlingsbeslutning

På generalforsamlingen i 2021 vedtog et stort flertal af de delegerede med bestyrelsens opbakning at Lægernes Pension skulle sætte reduktionsmål for investeringernes klimaaftryk.

Bestyrelsen besluttede derfor at Lægernes Pension skulle tilslutte sig FN-initiativet Net-Zero Asset Owner Alliance, og dermed forpligte sig til at opnå CO₂-neutrale investeringer inden 2050 i overensstemmelse med Paris-aftalen.



**Aktieporteføljens
CO₂-aftryk var
41 pct.
lavere ved udgangen
af 2023 sammenlignet
med 2019.**



Et centralt element i initiativet er at fastlægge rammer for at investorer kan fastsætte videnskabeligt baserede CO₂-reduktionsmål for forskellige dele af porteføljen, som sikrer at investorernes porteføljer frem mod 2050 realiserer målet om CO₂-neutrale investeringer og dermed bidrager til at nå Paris-aftalens mål om maksimalt 1,5 graders global opvarmning. Det langsigtede mål står derfor på skuldrene af 5-årige reduktionsmål, som igen er fordelt på forskellige investeringstyper og forskellige udledningstyper. Kravene til og mulighederne for at sætte CO₂-reduktionsmål er nemlig vidt forskellige afhængigt af om der investeres i en dansk ejendom, aktier i et selskab, statsobligationer eller havvindmølleparker.

I tråd med initiativets retningslinjer besluttede bestyrelsen at fastsætte CO₂-reduktionsmål for pensionskassen investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer, samt danske ejendomme. 38 pct. af porteføljen blev dermed omfattet af CO₂-reduktionsmål. Med målene skulle investeringernes klimaaftryk ved udgangen af 2024 reduceres med hhv. 25 pct., 30 pct. og 55 pct. sammenlignet med niveauet ved udgangen af 2019.

Måletrettet indsats reducerer klimaaftrykket

CO₂-reduktionerne er opnået ved at justere flere dele af investeringspolitikken. For investeringerne i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer valgte vi i 2021

som led i fastsættelse af CO₂-målsætningerne at anvende såkaldte klimabenchmarks. Dermed blev klimahensyn integreret i styringen af vores forvaltere og i vores investeringer. Brugen af klimabenchmarks har bidraget til at reducere investeringer i selskaber og sektorer med høje CO₂-udledninger og sikret at porteføljen løbende har reduceret udledningerne i tråd med målsætningerne.

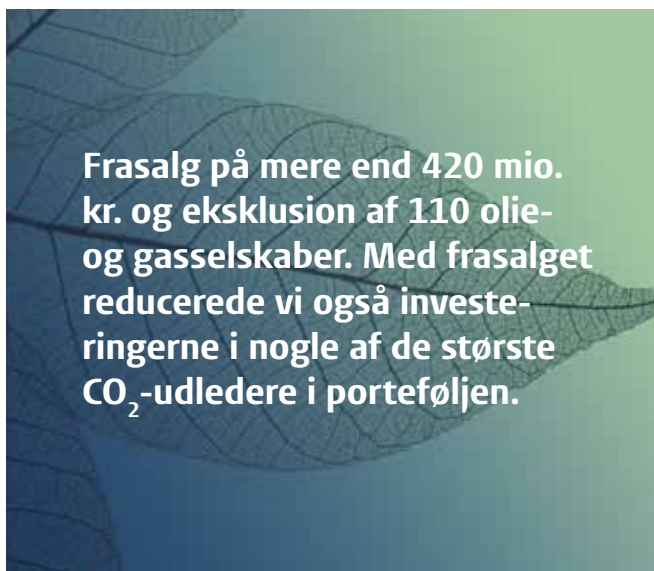
I 2022 skærpede vi desuden eksklusionskriterierne for investeringer i fossil energi. Det betød bl.a. et frasalg på mere end 420 mio. kr. og eksklusion af 110 olie- og gasselskaber. Med frasalget reducerede vi også investeringerne i nogle af de største CO₂-udledere i porteføljen. Det var særligt tilfældet i virksomhedsobligationsporteføljen, hvor energisektoren udgør en relativt stor andel af investeringsuniverset, og aktivklassen generelt har et væsentligt højere CO₂-aftryk sammenlignet med aktieinvesteringerne.

For investeringer i danske ejendomme har den øgede produktion af grøn energi i Danmark bidraget med at nå i mål med CO₂-reduktionerne i kombination med forbedring af energimærker i eksisterende ejendomme og nybyggeri af energieffektive boliger. Med den danske klimalov ventes andelen af grøn energi fortsat forøget, mens der fortsat vil være fokus på at energioptimere ejendomsporteføljen via energirenoveringer og energivenligt nybyggeri.

Der er grundlæggende to veje til at reducere investeringernes klimaaftryk. En vej er at justere investeringspolitikken, så investeringer i CO₂-intensive sektorer og selskaber reduceres eller helt fravælges. En anden vej er, at de selskaber vi investerer i, selv reducerer deres udledninger.

Med realisering af reduktionsmålene har vi taget de første skridt til at opnå målsætningen om CO₂-neutrale investeringer. Det er særligt sket via tilpasninger af investeringspolitikken. Dermed har vi også plukket de lavthængende frugter.

Den videre vej mod CO₂-neutralitet kræver at selskaberne i vores portefølje i stigende grad reducerer deres udledninger i tråd med Paris-aftalen. Alternativt risikerer vi at flere selskaber og sektorer skal fravælges. Resultatet kan derfor blive, at der til sidst bliver for få investeringsmulig-





heder til at skabe det afkast, som skal finansiere medlemmernes pensioner. Sandheden er at ingen investorer kan opnå CO₂-neutrale investeringer i en verden, hvor CO₂-udledningerne fortsætter med at stige. Heller ikke Lægernes Pension.

Nye målsætninger på vej

Som medlem i Net-Zero Asset Owner Alliance har vi forpligtet os til at fremsætte nye reduktionsmål frem mod 2030, som en del af den samlede målsætning om at leve op til målet om CO₂-neutrale investeringer senest i 2050. For børsnoterede aktier, virksomhedsobligationer og danske ejendomme betyder det bl.a. skærpet reduktionskrav og at CO₂-målene vil omfatte en større del af udledningerne fra vores investeringerne.

2025-målsætningerne har omfattet selskabers direkte udledninger og indirekte udledninger fra indkøbt energi. I fagsprog kaldet scope 1 og 2-udledningerne. For langt de fleste selskaber og sektorer udgør disse udledningstyper en mindre andel af de samlede udledninger. Det skyldes, at de ikke medtager de mange forskellige udledninger, som selskaber har i deres værdikæder, dvs. udledninger fra aktiviteter udenfor virksomheden, som bidrager til at den kan producere og sælge en vare eller service. Disse er i stedet en del scope 3-udledningerne, som derfor udgør langt hovedparten af det samlede klimaaftryk for fleste virksomheder.

Derfor er det også særligt en mindre andel af investeringerne, som har drevet klimaaftrykket og -reduktionerne. Konkret er der tale om selskaber, som ”brænder” fossil energi af. Det er bl.a. forsyningsselskaber, hvor el- og varmeproduktionen særligt stammer fra afbrænding af kul og gas, energiselskaber, som brænder gas af ved olieudvinding, og stål- og cementselskaber, hvor kul, olie og gas brændes af i fremstillingsprocessen. Andre sektorer har derimod et beskedent klimaaftryk målt på scope 1- og 2-udledningerne. Det gælder bl.a. selskaber i finans-, medicinal- og it-sektoren.

Frem mod 2030 forpligter vi os til at sætte nye reduktionsmål, så målene omfatter dels flere investeringstyper og dels en større del af investeringernes udledninger. Målet er at en stadig stigende del af investeringernes udledninger bliver genstand for reduktionsmål. En stor del af arbejdet bliver derfor at øge andelen af CO₂-data med høj kvalitet, så der skabes et grundlag for at opgøre investeringernes klimaaftryk, sætte ambitiøse mål og iværksætte reduktionstiltag.

Status for opfyldelse af CO₂-målsætninger

Aktivklasse	Mål	2019-niveau	Målsætning	Status 2023
Aktier	CO ₂ æ pr. mio.kr. investeret	5,95 tons	4,46 tons (-25%)	3,51 tons (-41%)
Virksomhedsobligationer	CO ₂ æ pr. mio.kr. investeret	18,90 tons	13,12 tons (-30%)	11,89 tons (-37%)
Danske ejendomme	CO ₂ æ pr. ejet kvadratmeter	9,00 kg	4,05 kg (-55%)	2,12 kg (-76%)



Investeringernes klimaaftryk

Klimaaftrykket er kort fortalt de CO₂-udledninger, som Lægernes Pension ejer via vores investeringer.

Når Lægernes Pension foretager en investering, får vi ejerskab i en andel af selskabers kapitalgrundlag, som finansierer selskabernes aktiviteter. Investeringernes klimaaftryk er den del af CO₂-udledningerne, som Lægernes Pension finansierer med vores investeringer. Ejer Lægernes Pension f.eks. 10 pct. af et selskab udgør klimaaftrykket fra investeringen en tilsvarende andel af selskabets CO₂-udledninger. Vi måler klimaaftrykket som CO₂-udledninger pr. million kr. investeret. Det betyder, at et lavere klimaaftryk ikke blot er et resultat af færre investeringer, men afspejler reelle reduktioner.

Selskabers CO₂-udledningerne inddeles i tre kategorier eller såkaldte scopes. Det gælder direkte udledninger (scope 1), indirekte udledninger fra indkøbt energi (scope 2), og øvrige indirekte udledninger (scope 3). Sidstnævnte udgør hovedparten af CO₂-udledningerne, men er samtidig de udledninger, som er vanskeligst at opgøre. For Scope 3-udledningerne har vi og andre investorer derfor historisk manglet gode og dækkende data til at fastsætte reduktionsmål.

De gældende målsætninger har derfor omfattet udledningerne i de to første kategorier. Men selskabernes opgørelser af scope 3-udledningerne bliver løbende forbedret. Vi forventer derfor, at vores kommende CO₂-målsætninger for aktie- og virksomhedsobligationer vil omfatte selskabernes samlede udledninger, så vi dermed får et samlet billede af investeringernes klimaaftryk.



Klimabenchmarks sikrer kurs mod CO₂-neutrale investeringer

Et klimabenchmark er et aktie- eller obligationsindeks, hvor der lægges klimahensyn til grund for selskabers vægt i indekset. Hvor traditionelle indeks som eksempelvis det førende danske aktieindeks, C25-indekset, vægter selskaberne efter deres markedsværdi, tilføjer et klimabenchmark en række hensyn, der ændrer selskabernes vægt i indekset i en mere klimavenlig retning. Selskabers vægt

I de klimabenchmarks der anvendes for aktieinvesteringerne er CO₂-aftrykket fra selskaberne i benchmarket 30 pct. lavere end et traditionelt aktiebenchmark. Desuden er der krav om at benchmarkets CO₂-aftrykket hvert år reduceres med yderligere 7 pct. som Paris-aftalen forudsætter. Selskaber med høje CO₂-udledninger, som ikke reducerer deres udledninger tilstrækkeligt, vil dermed over tid udgå af benchmarket og dermed også af porteføljen.

Brugen af benchmarks er et centralt værktøj i måden Lægernes Pensions og andre pensionskassers styring af investeringerne. Benchmarks bruges bl.a. som sammenligningsgrundlag, når vi skal opgøre et investeringsafkast. For dele af porteføljen følger investeringerne benchmarket direkte, hvorfor valget af benchmark præcist bestemmer hvordan og hvor meget der investeres i konkrete selskaber.

Klimabenchmarks er dermed et centralt værktøj til at integrere klimahensyn i investeringerne og udgør derfor fundamentet i en troværdig og ambitiøs klimastrategi.

Effekt af klimaaktiebenchmark

	Grønne investeringer	Fossile investeringer	Selskaber langt fra at indfri Parisaftalens mål
Globalt aktieindeks	5,9%	10,8%	13,9%
Lægernes Pensions Klimaaktiebenchmark	11,7%	3,5%	8,1%

Anm.: "Globalt aktieindeks" refererer til aktieindekset "MSCI All Countries World" og Lægernes Pension klimaaktiebenchmark refererer til aktieindekset "MSCI All Countries World Climate Change". Begge er opgjort ultimo 2023.

Grønne investeringer er lig andelen af indekset, som estimeres i overensstemmelse med EU-taksonomien efter MSCI's metode. Investeringer opgjort i henhold til EU-definitionen af fossile investeringer. Selskaber, som er langt fra at indfri Paris-aftalens mål pba. af nuværende klimaplaner/mangel på klimaplaner er defineret som selskaber med en estimeret temperatur over 3,2 grader efter MSCI's metode



Frasalg af olie- og gasselskaber bidrog til CO₂-mål

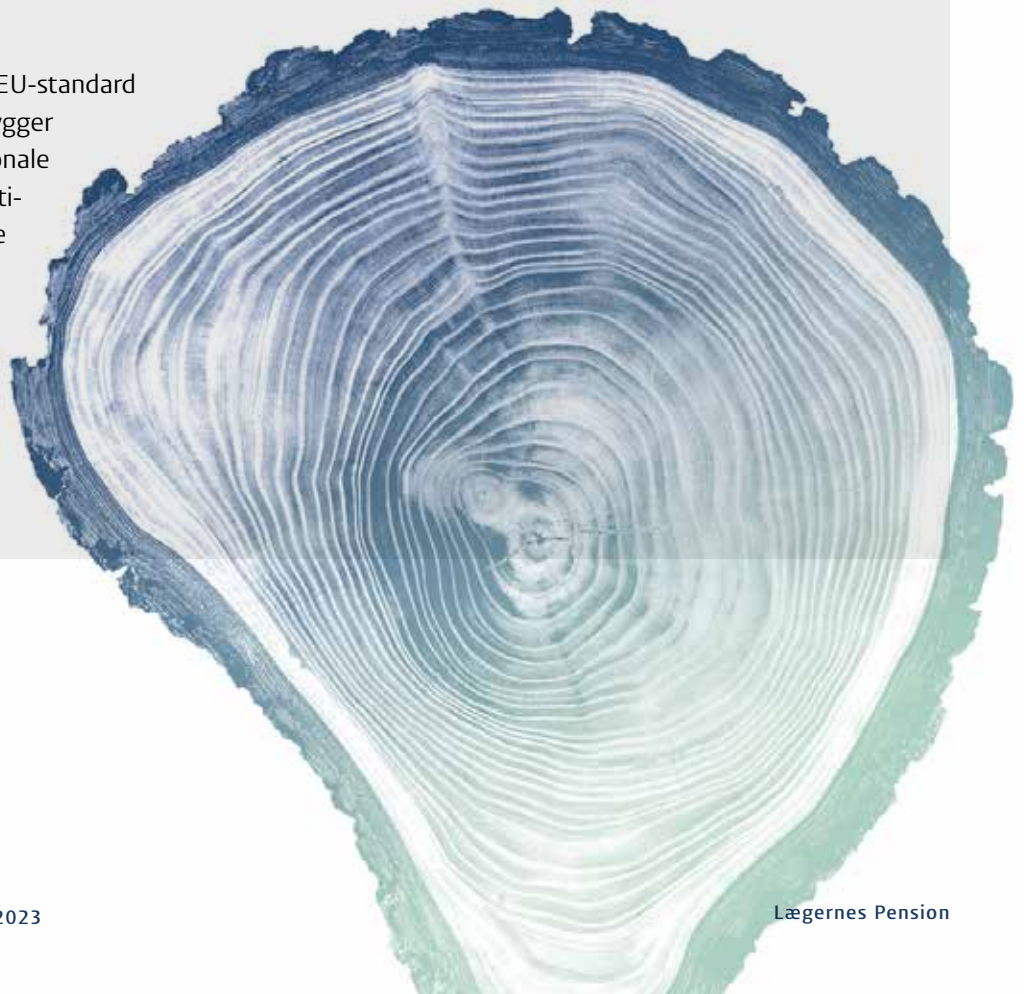
I 2022 skærpede vi kriterierne for fossile selskaber og frasolgte 110 olie- og gasselskaber. Med de skærpede kriterier ekskluderer vi selskaber involveret i kul, olie og gas, hvis:

- Selskabets kerneforretning omfatter udvinding eller produktion af olie eller gas.
- Omsætningen fra udvinding af kul, dvs. omsætning fra kulminedrift er mere end 1 pct.
- Omsætningen fra kulbaseret energiproduktion, dvs. omsætning fra el- og varmeproduktion fra kulkraftværker er mere end 50 pct.
- Omsætningen fra olie- eller gasudvinding fra tjæresand eller i Arktis-området er mere end 5 pct.

Opfylder et selskab ikke kriterierne, bliver det tilføjet eksklusionslisten, og aktie- eller obligationsinvesteringen i selskabet bliver solgt. Selskaber bliver undtaget eksklusion, hvis selskabets fremtidige udledninger vurderes at være i overensstemmelse med Paris-aftalens 1,5 graders målsætning, som er grundlaget for pensionskassens CO₂-målsætninger og tilslutning til Net Zero Asset Owner Alliance.

Vi har fortsat mulighed for at investere i såkaldte grønne obligationer fra selskaber, som vi har ekskluderet. Grønne obligationer udstedes i henhold til internationale retningslinjer, som sikrer, at investeringen alene kan anvendes til finansiering af grøn teknologi. På den måde kan vi være med til at understøtte selskabernes omstilling til grøn energi. Fx ved at finansiere ny vind- og solenergi i et forsyningsselskab, som i dag får energien fra kulkraftværker.

I 2024 bliver der indført en ny EU-standard for grønne obligationer, som bygger ovenpå de gældende internationale retningslinjer for grønne obligationer. Vi forventer, at mange nye selskaber vil anvende EU-standardens når de skal finde finansiering til grønne projekter, og at de grønne obligationer derfor også finder vej til vores investeringer.



Aktivt ejerskab



Ny stemmepolitik skærper klimakrav til verdens største banker og CO₂-udledere

Lægernes Pension kræver klimahandling af bestyrelserne.

Lægernes Pension presser på for at selskaber lever op til Paris-aftalen. En vej til at gøre vores indflydelse gældende er at stemme på generalforsamlingerne i de mere end 2.500 selskaber, hvor vi er aktionærer.

Over de senere år har vi løbende skærpet vores stemmepolitik på klimaområdet. Vi har bl.a. opfordret selskaber til øget transparens om klimaplaner og deres lobbyvirksomhed på klimaområdet. Fra starten af 2024 skærper vi stemmepolitikken yderligere. Den nye tilgang er i tråd med det forslag som et stort flertal af de delegerede med bestyrelsens støtte vedtog på generalforsamlingen i 2023.

Centralt i den nye stemmepolitik er et ønske om at gøre bestyrelsen direkte ansvarlig for selskabernes klimaplaner og grønne omstilling. Både for at sikre at klimaplanerne er tilstrækkeligt ambitiøse og for at sikre at selskaberne sætter handling bag ordene. Derfor vil vi fremover alene

Med den nye stemmepolitik ønsker vi at sende et klart signal til ledelsen i selskaberne om at de skal leve op til deres klimaansvar, håndtere klimarisici og sikre at selskaberne lever op til Paris-aftalens klimamål. Ellers kan bestyrelserne ikke få vores opbakning til at fortsætte.

støtte bestyrelseskandidater i verdens største banker og CO₂-udledere, hvis selskaber lever op til en række konkrete klimakrav.

Med den nye stemmepolitik ønsker vi at sende et klart signal til ledelsen i selskaberne om at de skal leve op til deres klimaansvar, håndtere klimarisici og sikre at selskaberne lever op til Paris-aftalens klimamål. Ellers kan bestyrelserne ikke få vores opbakning til at fortsætte.

Bestyrelser i banker og store klima-syndere skal stå til ansvar

Med den nye politik stemmer vi imod bestyrelseskandidater med mindre selskaber lever op til en række klimakrav og dermed er på rette vej når det gælder efterlevelse af Paris-aftalen.

Lægernes Pensions aktieinvesteringer er fordelt på mere end 2.500 selskaber på tværs af verden. Derfor vil måden vi stemmer på være tilpasset selskabslovgivningen i de enkelte lande. I Danmark vil vores modstand mod bestyrelseskandidater således betyde at vi afstår fra stemme på kandidater mens vi i andre lande stemmer imod kandidater. Signalet til bestyrelserne og selskaberne er dog det samme; de skal skærpe klimaindsatsen.

Politikken omfatter de kandidater bestyrelserne selv indstiller til valg på generalforsamlingen. Det skyldes, at bestyrelser typisk indstiller kandidater, som deler bestyrelsens og dermed selskabets eksisterende strategi. De er derfor sjældent en kilde til forandring.



Derimod vil vi fortsat kunne støtte bestyrelseskandidater indstillet af aktionærer, da de typisk opstilles med ønske om netop at forandre selskaberne. Og altså er i opposition til den siddende bestyrelse.

Den nye stemmepolitik vil omfatte 165 af verdens største CO₂-udledere og 26 banker i regi af to klimainitiativer, som Lægernes Pension støtter. Knap 200 selskaber bliver således omfattet af den nye stemmepolitik.

De to klimainitiativer har over de senere år udviklet et "score-card" for selskaber og bankers klimaarbejde med afsæt i den bedste viden om hvad der kræves for at efterleve Paris-aftalen. Det betyder, at klimavurderingen af selskaberne er sat på formel og at selskaberne løbende bliver evalueret på en række klima-parametre, som giver et samlet billede af om selskabet er på rette vej. Evalueringen informerer investorers dialoger med selskaberne og hvordan investorer skal udøve deres stemmerettigheder på generalforsamlinger.

Det er disse klima-parametre, som ligger til grund for den nye stemmepolitik. For de største CO₂-udledere skal de opfylde i alt ni parametre indenfor temaerne CO₂-reduktionsmål, klimaintegration i selskabernes ledelse og implementering af klimamålsætninger i selskabernes forretning. Konkrete målepunkter er bl.a. om selskaberne har formuleret CO₂-reduktionsmål på kort og mellemlangt sigt, om klimamålsætninger er integreret i selskabers forretnings- og investeringsplaner, samt om indfrielse af klimamål er koblet til ledelsens aflønning.

Tilsvarende parametre er sat for verdens største banker, hvor fokus bl.a. er på om bankerne har sat CO₂-reduktionsmål for de udledninger, som de finansierer via udlån og investeringer, og om bankerne har sat mål og planer for udfasning af udlån til fossil energi og andre sektorer med store CO₂-udledninger.

Klima er et varmt emne på generalforsamlinger

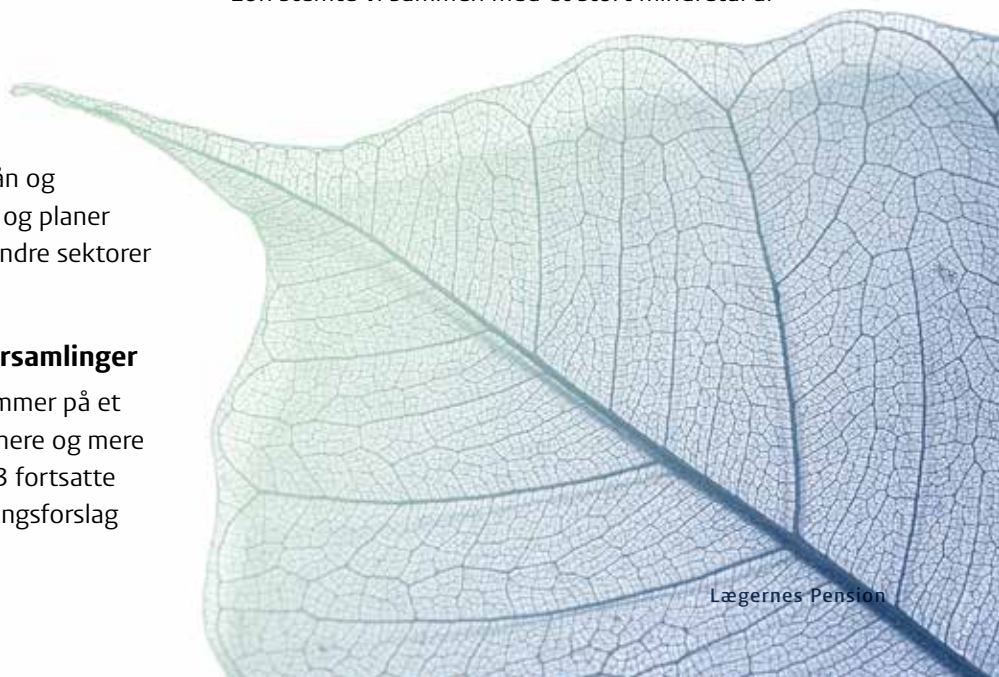
Lægernes Pensions nye stemmepolitik kommer på et tidspunkt, hvor klimadagsordenen fylder mere og mere på generalforsamlinger verden over. I 2023 fortsatte antallet af klimarelaterede generalforsamlingsforslag

med at stige. Lægernes Pension stemte i alt på 111 klimarelaterede forslag, og stemte imod bestyrelsens anbefaling på godt 70 pct. af forslagene. Af de 111 klimarelaterede forslag var godt en tredjedel rettet mod banker.

Investorenes stigende engagement på klimaområdet afspejler et stigende krav om klimahandling, og et øget fokus på at bestyrelserne håndterer de selskabsmæssige risici, som følger af den grønne omstilling og klimaforandringer.

I 2023 har klimaforslagene blandt andet omhandlet konkrete tiltag til udfasning af fossile brændsler, tilpasning af forretningen til Paris-aftalen og aktionærønsker til større transparens om selskabets klimaplaner. Sammen med et stort mindretal af aktionærene stemte vi for at en række af amerikanske storbanker offentliggør deres konkrete planer for hvordan de vil indfri deres CO₂-reduktionsmål. Det var bl.a. tilfældet i Goldman Sachs og Bank of America.

Flere af de største amerikanske selskaber mærkede ligeledes aktionærpresset på klimadagsordenen. I 2023 stemte vi bl.a. sammen med 27 pct. af aktionærene for et aktionærforslag i investeringsselskabet Berkshire Hathaway, der har den ikoniske amerikanske investor Warren Buffet i spidsen. Forslaget krævede at selskabet udarbejder et dækkende CO₂-regnskab, så selskabet og investorer har et bedre grundlag for at vurdere klimarisiciene i selskabets forskelligartede aktiviteter. Også i Amazon stemte vi sammen med et stort mindretal af





aktionærene for at selskabet offentliggør information om deres klimalobby-arbejde, så aktionærene får vished for at selskabets klimaindsats stemmer overens med hvordan de påvirker klimapolitikken nationalt og internationalt.

USA går imod klima-strømmen

I takt med det øgede klimafokus er der fremkommet en ny type aktionærforslag på generalforsamlinger. 2023 blev året, hvor såkaldte "anti-klimaforslag" fra aktionærer kom på dagsordenen i flere selskaber. Det gælder særligt i USA og Canada, hvor Lægernes Pension har stemt imod 6 aktionærforslag af denne type i 2023. Dermed går vi imod tendensen blandt et mindretal af investorer, som ønsker at slække på kravene til selskabers klimaindsats.

Tendensen er ny og afspejler den tiltagende debat i USA om hvorvidt klimakrisen er reel eller ej, og om selskaber og investorer overhovedet bør lade klimahensyn indgå i deres måde at drive forretning på. Og politiseringen gælder ikke kun klima, men også andre temaer på bæredygtighedsdagsordenen.

Hvor EU i disse år voldsomt øger lovkravene til selskaber og investorer på bæredygtighedsområdet, bliver bæredygtighedsagendaen i USA i stigende grad politiseret. Udviklingen bevæger sig dermed i vidt forskellige retninger på hver sin side af Atlanten. Det kan betyde at der opstår en stigende kløft mellem investorer når de over de kommende år skal forholde sig til bæredygtighedsforslag på selskabers generalforsamlinger.

Vi stemmer for klimahandling

Lægernes Pension anvender aktivt ejerskab til at styrke arbejdet med klima i de selskaber, vi investerer i. Som aktiv ejer bruger vi vores rettigheder som aktionær på selskabers generalforsamlinger til at påvirke selskaber i en mere klimavenlig retning.

Vi stemmer på generalforsamlinger med bistand fra en professionel stemmerådgiver, som sørger for den konkrete stemmeafgivning på generalforsamlinger.

Når vi stemmer, er vores fokus på at fremme selskabers arbejde med klima. Det betyder fx, at vi stemmer imod bestyrelser i selskaber med høje CO₂-udledninger, hvor selskabet ikke vurderes at have taget tilstrækkelige reduktions-initiativer. Vi stemmer også imod selskabers klimaplaner, såfremt disse ikke vurderes tilstrækkeligt ambitiøse eller lever op til internationale standarder. Derfor støtter vi også aktionærforslag om, at selskaber skal forpligte sig til at fastsætte CO₂-reduktionsmål. Fra 2024 stemmer vi imod eller afstår fra at stemme på bestyrelseskandidater indstillet af bestyrelsen i en række selskaber medmindre selskaberne lever op til en række klimakrav. I de tilfælde, hvor vi ikke kan støtte bestyrelseskandidater, stemmer vi samtidig for aktionærforslag på klimaområdet. Med stemmepolitikken sender vi dermed et klart og entydigt signal om at selskaberne skal øge det grønne ambitionsniveau.

På hjemmesiden oplyser vi om hvordan vi har stemt på de enkelte generalforsamlinger. Fra 2024 med uddybende information om hvorfor vi stemmer som vi gør.



Klima-initiativer understøtter stemmepolitik

Vi er en del af det internationale investornetværk Climate Action 100+, som siden etableringen i 2017 har samlet mere end 700 investorer i fælles aktivt ejerskab overfor verdens største CO₂-udledere. Initiativet omfatter selskaber, som skønnes at stå for 80 pct. af verdens samlede udledninger.

I 2023 har desuden tilsluttet os et investorinitiativ på klimaområdet målrettet verdens største banker via vores medlemskab af Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC). Initiativet har til formål at forpligte bankerne på Paris-aftalens mål om maksimalt 1,5 graders opvarmning.

Selskaber omfattet af de to initiativer bliver løbende evalueret på en række klima-parametre. Vi anvender evalueringerne af selskaberne til at vurdere om vi kan støtte de af bestyrelsen indstillede kandidater på selskabernes generalforsamlinger.

Data:

- Lægernes Pension stemmer på generalforsamlinger i 2023:
- Vi stemte ved 3.800 generalforsamlinger i 2.500 selskaber.
- Vi stemte på 40.000 forslag svarende til 98 pct. af alle generalforsamlingsforslag.
- Vi stemmer oftest i tråd med anbefalinger fra selskabets bestyrelse. Det gjaldt mere end 89 pct. af forslagene i 2023.
- Vi stemmer imod bestyrelsen på 70 pct. af alle klimarelaterede-forslag. Fx støtter vi ofte forslag fremsat af andre aktionærer om at styrke selskabers klimaarbejde eller stemmer imod klimaplaner fremsat af bestyrelsen. Det sender et signal til selskaberne om, at de skal styrke deres klimaindsats.

Klimarapportering



	Enhed	2023	2022	2021
CO₂-udledninger i virksomheden				
CO₂-æ-scope 1	tons	7,1	12,8	15,6
CO₂-æ-scope 2				
CO ₂ -æ-scope 2 (Location-based method)	tons	26,3	28,2	33,0
CO ₂ -æ-scope 2 (Market-based method)	tons	63,9	74,5	77,5
CO₂-æ-scope 3				
C1: Indkøb*	tons	459,6	372,7	714,9
C5: Affald	tons	0,3	0,3	0,3
C6: Forretningsrelaterede rejser	tons	47,8	41,6	6,9
C15: Investeringer**	tons	228.832,4	234.750,8	274.087,2
CO ₂ -æ-scope 3, i alt	tons	229.340,1	235.165,4	274.809,3
Bæredygtighed i investeringer				
CO₂-aftryk fra investeringsaktiver**	tons/mio. kr.	5,3	5,8	6,2
- Børsnoterede aktier	tons/mio. kr.	3,5	4,9	5,0
- Børsnoterede virksomhedsobligationer	tons/mio. kr.	11,9	14,5	19,4
- Danske ejendomme	tons/mio. kr.	0,1	0,1	0,2
Investeringer, der lever op til EU's bæredygtighedskriterier***	%	2,7	2,1	2,4
Bæredygtighed i virksomheden				
Energiforbrug	GJ	1.612,4	1.785,7	1.765,7
- Vedvarende energiandel (indkøbt)	%	69,3	66,8	65,4
- Vedvarende energiandel (egenproduceret)	%	0,1	0,1	0,1
Øvrigt				
- Kørsel i 0-emissionsbiler	%	6,5	0,0	0,0
- Kørsel i lav-emissionsbiler	%	85,7	53,9	15,7
- Papirforbrug	tons	5,2	5,2	10,1
Aktivt engagement i klimaforbedringer				
Politikker				
Aktivt ejerskab	-	-	-	-
Tilslutning til Paris-aftalen	-	-	-	-
Dialoger ifbm. aktivt ejerskab				
- Dialoger om klimaforandringer	stk.	4	4	4
- Dialoger i alt	stk.	68	78	68

*Opdeling på kilder for CO₂-udledning opgjort i Note 1.

**Nøgletal omfatter 40% af virksomhedens samlede investeringer pr. 31.12.2023.

***Opgjort for aktivklasserne børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer efter samme metode, som fremgår af den lovpligtige produktreportering.



	Enhed	2023	2022	2021
Note 1 - CO₂-Scope 3				
C1: Indkøb				
- IT-aktiviteter	tons	459,6	372,7	714,9
- Papir	tons	458,1	371,1	705,6
	tons	1,5	1,6	9,3
C15: Investeringer				
- Børsnoterede aktier	tons	228.832,4	234.750,8	274.087,2
- Børsnoterede virksomhedsobligationer	tons	88.890,8	128.376,8	155.609,2
- Danske ejendomme	tons	139.433,5	105.539,0	117.008,8
	tons	508,1	835,0	1.469,2

Produktinformation om bæredygtighed

Ved en **bæredygtig investering** forstås en investering i en økonomisk aktivitet, der bidrager til et miljømæssigt eller socialt mål, forudsat at investeringen ikke i væsentlig grad skader miljømæssige eller sociale mål, og at de virksomheder, der investeres i, følger god ledelsespraksis.

EU-klassificerings-systemet er et klassificeringssystem, der er fastsat i forordning (EU) 2020a/852, og som opstiller en liste over **miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter**. I nævnte forordning er der ikke fastsat en liste over socialt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Bæredygtige investeringer med et miljømål kan være i overensstemmelse med EU-taksonomien eller ej.

Produktnavn: Traditionel Pension

Indikator for juridiske enheder: 529900ADCRMS97AZYR34

Miljømæssige og/eller sociale karakteristika

Harve dette finansielle produkt et bæredygtigt investeringsmål?

Ja

Nej

Det foretog **bæredygtige investeringer med et miljømål:** ____%

i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

Det foretog **bæredygtige investeringer med et socialt mål:** ____%

Det **fremmede miljømæssige/sociale (M/S) karakteristika**, og selv om det ikke havde en bæredygtig investering som mål, havde det en andel af bæredygtige investeringer på 2,7 %

med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet med

et socialt mål

Det fremmede M/S-karakteristika, men foretog **ikke nogen bæredygtige investeringer**



I hvilket omfang blev de miljømæssige og/eller sociale karakteristika, der fremmes af dette finansielle produkt, opfyldt?

Produktet har fremmet miljømæssige og sociale karakteristika ved at tage hensyn til følgende bæredygtighedsfaktorer:

Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

- Drivhusgasemissioner
- Grønne værdipapirer
- Tobak
- Sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse

Investeringer i statsobligationer

- Drivhusgasintensitet
- Grønne værdipapirer
- Sociale rettigheder
- Forvaltningsskik

Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

- Drivhusgasemissioner

Investeringer i fast ejendom

- Drivhusgasemissioner

Bæredygtighedsindikatorer måler, hvordan de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af dette produkt, opnås.

I hvilket omfang produktet har taget hensyn til bæredygtighedsfaktorerne, måles ved hjælp af bæredygtighedsindikatorerne i tabellen nedenfor.

● **Hvordan klarede bæredygtighedsindikatorer sig?**

Bæredygtighedsindikatorerne er udvalgt med henblik på at måle, i hvilken grad produktet har formået at tage hensyn til de konkrete bæredygtighedsfaktorer. Eksempelvis om produktet har formået at reducere drivhusgasemissioner fra dets investeringer.

Flere af nedenstående bæredygtighedsindikatorer, afspejler de eksklusionskriterier, der er fastsat i produktets investeringsstrategi. Indikatorerne fremgår af de grå felter i tabellen nedenfor. For disse er hensigten at måle hvorvidt produktet har efterlevet de fastsatte eksklusionskriterier.

Tabel 1. Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [år 2022]
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner i alt (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgas-emissioner).	194.016,00 tons	241.653,00 tons
	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	5,64 tons pr. mio. kr.	7,29 tons pr. mio. kr.
	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1-, 2- og 3-drivhusgasemissioner)	35,71 tons pr. mio. kr.	36,77 tons pr. mio. kr.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer.	3,98 pct.	5,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden initiativer til reduktion af CO ₂ -emissioner med henblik på tilpasning til Paris-aftalens temperaturmålsætning.	33,60 pct	42,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas fra tjæresand, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas i Arktis, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 1 pct. omsætning fra udvinding af termisk kul, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 50 pct. omsætning fra kulbaseret energiproduktion, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder aktive i undersektorerne "udvinding og produktion" og "integrerede olie og gasselskaber" under energisektoren, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,01 pct.*	0,06 pct.

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [år 2022]
Grønne værdipapirer	Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	94,92%	94,81%
Tobak	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder involveret i produktion af tobaksprodukter.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra distribution eller salg af tobaksprodukter.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af produkter og services nødvendige for fremstillingen af tobaksprodukter.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af navne-rettigheder til brug for tobaksprodukter.	0,00 pct.	0,00 pct.
Sociale og personale-mæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.	0,00 pct.	0,03 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af atomvåben.	0,00 pct.	0,23 pct.

Tabel 2. Investeringer i statsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [år 2022]
Drivhusgasintensitet	Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.	78,60 tons pr. mio. kr.	91,10 tons pr. mio. kr.
Grønne værdipapirer	Andel af obligationer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	99,91%	99,78%
Sociale rettigheder	Antallet af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning.	0,19 pct.**	0,18 pct.
Forvaltningsskik	Antallet af investeringsmodtagende lande med laveste bæredygtighedsrating og stater med den næstlaveste rating med risiko for nedjustering.	0,00 pct	0,00 pct
	Andel af investeringsmodtagende lande i jurisdiktioner på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner.	0,00 pct.	0,10 pct.

Tabel 3. Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [år 2022]
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner i alt (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	8.371,75 tons	7.194,00 tons
	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner)	1,35 tons pr. mio. kr.	1,58 tons pr. mio. kr.

Tabel 4. Investeringer i fast ejendom

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [år 2022]
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner).	454,39 tons	730,8 tons
	CO ₂ -aftryk for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner pr. ejet kvadratmeter).	2,12 kilo pr. kvm.	3,59 kilo pr. kvm.

Som det fremgår af de grå felter i tabellerne ovenfor, blev alle eksklusionkriterier overholdt i perioden 2023, med enkelte undtagelser markeret med hhv. * og **.

Undtagelserne drejer sig om investeringer i obligationer udstedt af den venezuelanske stat** og det statsejede olie- og gasselskab, PDVSA*. Investeringerne udgjorde i alt 27,9 mio. kr. ved udgangen af 2023 svarende til 0,03 pct. af produktets samlede investeringer.

I 2022 vedtog pensionskassen nye eksklusionskriterier for investeringer i lande. De nye kriterier betyder eksklusion af statsobligationer og obligationer udstedt af statsejede virksomheder fra lande omfattet af EU-sanktioner.

Venezuela har siden 2017 været omfattet af både EU-sanktioner og amerikanske sanktioner, hvortil USA har forbudt handel med venezuelanske værdipapirer siden 2019. Da investeringerne blev foretaget gennem amerikanske forvaltere, har Lægernes Pension ikke kunne frasælge investeringerne, da handel med de pågældende papirer ville være i strid med de amerikanske sanktioner og handelsforbud.

I 4. kvartal 2023, traf USA en beslutning om midlertidigt at ophæve handelsforbuddet med henvisning til den positive politiske udvikling i Venezuela. Der har siden ophævelsen af handelsforbuddet kunnet konstateres en gunstig værdiudvikling i de relevante obligationer. Lægernes Pensions har derfor vurderet, at det er i medlemmets bedste interesse at forlænge perioden for gennemførelse af frasalget. Der er på den baggrund truffet en beslutning om at udskyde perioden for gennemførelse af frasalget til udgangen af 2. kvartal 2024. Herefter får eksklusionskriterierne effekt og de pågældende obligationer vil være frasolgt.

● ... og sammenlignet med tidligere perioder?

Drivhusgasemissioner

Som det fremgår af tabellerne ovenfor, har produktet formået at reducere drivhusgasemissioner fra dets investeringer.

Investeringer i børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer (Tabel 1), samt danske ejendomme (Tabel 4) er underlagt CO₂-reduktionsmål for udgangen af 2024 i henhold til produktets præ-kontraktuelle oplysninger. Status ved udgangen af 2023 viser, at det er lykkedes at indfri disse mål et år før tid. Aktieporteføljens CO₂-aftryk var således 41 pct. lavere ved udgangen af 2023 sammenlignet med 2019. De tilsvarende reduktioner var 37 pct. for virksomhedsobligationer og 76 pct. for investeringerne i danske ejendomme.

Dele af produktets investeringer i danske realkreditobligationer er derudover underlagt en målsætning om CO₂-reduktion på 45 pct. i 2030 relativt til 2019-niveauet. Investeringens CO₂-aftryk var reduceret med 21 pct. ved udgangen af 2023 sammenlignet med 2019.

Revision

For 2022-opgørelsen er der under følgende indikatorer konstateret fejl, som er tilpasset med henblik på at sikre retvisende rapportering og sammenlignelighed på tværs af rapporteringsperioder:

- "Drivhusgasemissioner i alt"
- "Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet"

● **Hvad var målene for de bæredygtige investeringer som det finansielle produkt delvis foretog, og hvordan bidrog de bæredygtige investeringer til sådanne mål?**

Selv om produktet ikke har garanteret at foretage bæredygtige investeringer, havde det en andel af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Opgørelsen af bæredygtige investeringer baseres alene på EU-klassificeringssystemet og omfatter kun produktets investeringer i børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer.

Når andelen af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, opgøres på baggrund af rapporterede data, bidrog investeringerne til følgende to ud af EU-klassificeringssystemets seks miljømål:

- 1) Modvirkning af klimaændringer
- 2) Tilpasning til klimaændringer

Der findes kun rapporterede data, for en mindre andel af produktets investeringer, som følge af at EU-klassificeringssystemet fortsat er under implementering. Den løbende implementering betyder, at virksomheder underlægges rapporteringsforpligtelser forskudt afhængig af deres størrelse og virke. For dette års rapportering er der eksempelvis ikke data tilgængeligt for små og mellemstore virksomheder, ikke børsnoterede selskaber samt finansielle institutioner. Pensionskassens investeringer i børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer foretages desuden overvejende i virksomheder hjemmørende udenfor EU. Disse virksomheder er ikke underlagt EU-rapporteringsforpligtelser, hvorfor der ikke findes rapporterede data for denne del af produktets investeringer. Rapporteringsforpligtelserne for de seks miljømål er ligeledes implementeret forskudt, hvorfor rapporterede data på nuværende tidspunkt kun omfatter investeringer, der bidrager til EU-klassificeringssystemets to første miljømål.

Grundet udfordringerne med at fremskaffe rapporterede data, suppleres opgørelsen med et estimat for andelen af investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Denne andel gælder for de investeringer, i den børsnoterede aktie- og virksomhedsobligations-portefølje, hvor rapporteret data endnu ikke er tilgængeligt. Estimatet kan give en indikation af den reelle andel af investeringer, der i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, hvis rapporterede data var tilgængelige for alle produktets investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer. Estimatet baseres på aktiviteter der bidrager til alle seks miljømål i EU-klassificeringssystemet. Det bemærkes, at den metode der ligger til grund for estimatet, ikke er i overensstemmelse med EU's kriterier for bæredygtige investeringer, herunder EU-klassificeringssystemets kriterier for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

I takt med, at flere virksomheder rapporterer efter EU-klassificeringssystemet forventes dette afspejlet i opgørelsen.

De vigtigste negative indvirkninger er investeringsbeslutningernes betydeligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer i forbindelse med miljømæssige, sociale og personalemæssige spørgsmål, respekt for menneskerettighederne, bekæmpelse af korruption og bekæmpelse af bestikkelse.

Hvordan skader de bæredygtige investeringer, som det finansielle produkt delvis har til hensigt at foretage, ikke i væsentlig grad nogen af de miljømæssige eller sociale bæredygtige investeringsmål?

Bæredygtige investeringer i overensstemmelse med EU-taksonomien må ikke i væsentlig grad skade miljøet. For rapporterede data antages det derfor at kriterierne er overholdt.

For den estimerede andel af bæredygtige investeringer anvendes dataleverandøren MSCI's metode, hvor investeringer potentielle væsentlige skadevirkninger afdækkes på baggrund af oplysninger om virksomheders involvering i miljømæssige og sociale kontroverser. Denne metode er ikke i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemets kriterier for bæredygtige investeringer, herunder miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Hvordan blev der taget hensyn til indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

Bæredygtige investeringer i produktet omfattes af bæredygtighedsfaktorer angivet ovenfor. Der tages ikke særskilt hensyn til indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsindikatorer for de investeringer der opgøres som bæredygtige.

Var de bæredygtige investeringer i overensstemmelse med OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder? Nærmere oplysninger:

Bæredygtige investeringer, i overensstemmelse med EU-taksonomien, skal overholde OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder. For rapporterede data antages det derfor at retningslinjerne er overholdt.

For den estimerede andel, af bæredygtige investeringer screenes investeringers involvering i sociale og ledelsesmæssige kontroverser i henhold til dataleverandøren MSCI's metode herfor.

EU-klassificeringssystemet fastsætter et princip om ikke at gøre væsentlig skade, hvorved investeringer, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, ikke i væsentlig grad bør skade målene i EU's klassificeringssystem, og der er specifikke EU-kriterier.

Princippet om ikke at gøre væsentlig skade gælder kun for de investeringer, der ligger til grund for det finansielle produkt, og som tager højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. De investeringer, der ligger til grund for den tilbageværende andel af dette finansielle produkt, tager ikke højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Andre bæredygtige investeringer må heller ikke i væsentlig grad skade miljømæssige eller sociale mål.



Hvordan tog det finansielle produkt hensyn til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

Produktet har taget hensyn til udvalgte indikatorer for vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. De udvalgte indikatorer er i overensstemmelse med Lægernes Pensions politik for identifikation og prioritering af investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. Indikatorerne fremgår i tabellerne ovenfor under bæredygtighedsindikatorer.



Hvad var dette finansielle produkts største investeringer?

Tabellen nedenfor viser produktets 15 største investeringer på tværs af aktivklasser. Det skal bemærkes, at nogle investeringer opgøres på den enkelte aktie- eller obligationsudstedelse eller ejendom, mens andre opgøres på fondsniveau. Det skyldes, at der for dele af investeringsporteføljen ikke er tilstrækkelig data til at opgøre alle investeringer på aktiv-/udstedelsesniveau. Udfordringen gør sig særligt gældende for investeringerne med sektor-klassifikationen "Infrastruktur".

Listen omfatter de investeringer, der **udgjorde den største andel af det finansielle produkts investeringer** i referenceperioden: 2022.

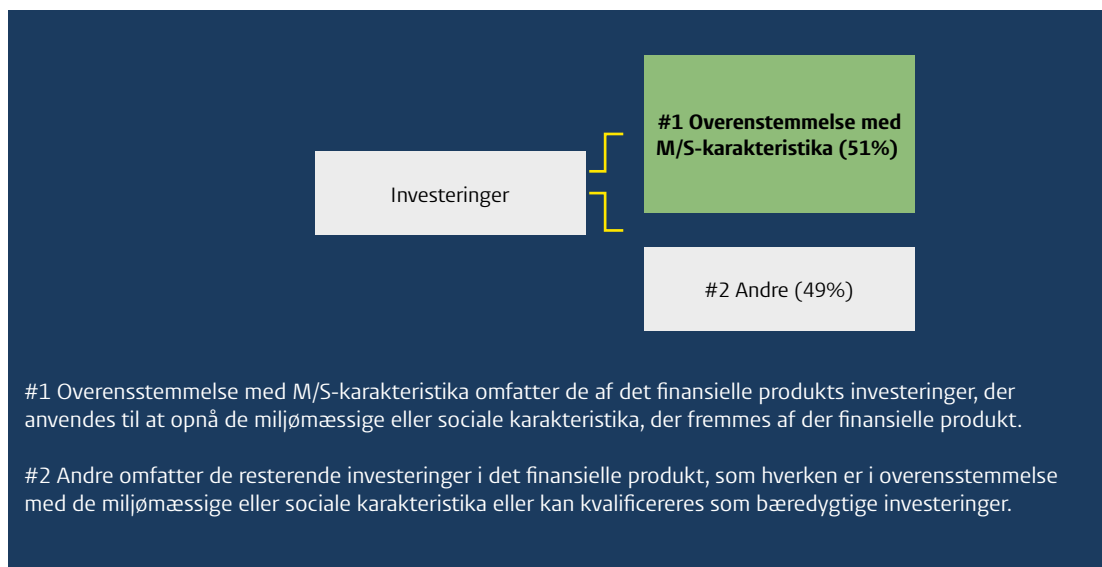
Største investering	Sektor	% aktiver	Land
Bundesrepublik Deutschland (0 DBR 15/8-2026)	Offentlig	2,6%	Tyskland
Microsoft Corporation	Informationsteknologi	1,0%	USA
Bundesrepublik Deutschland (0 Obl 18/10-24)	Offentlig	0,9%	Tyskland
Nvidia Corporation	Informationsteknologi	0,8%	USA
DigitalBridge Partners I, LP	Infrastruktur	0,7%	USA
APM Capital Africa Infrastrutur	Infrastruktur	0,7%	Danmark
Nordea Domicil	Ejendomme	0,6%	Danmark
Apple Inc.	Informationsteknologi	0,6%	USA
Maritime Investm. Fund II K/S	Infrastruktur	0,6%	Danmark
Frederiksberg Centret	Ejendomme	0,6%	Danmark
Realkredit Danmark (RDKRE 4 10/01/53 IO)	Finans	0,6%	Danmark
AMAZON.COM Inc.	Cyklisk forbrug	0,6%	USA
TESLA Inc.	Cyklisk forbrug	0,5%	USA
Bundesrepublik Deutschland (0DBR11/2027)	Offentlig	0,5%	Tyskland
Antin IP Fund IV-A SCSp	Infrastruktur	0,5%	Frankrig

Hvilken andel udgjorde bæredygtighedsrelaterede investeringer?

Hvad var aktivallokeringen?

Som det fremgår af figuren nedenfor var 51 pct. af produktets investeringer i overensstemmelse med produktets miljømæssige og sociale (M/S) karakteristika.

Aktivallokering
 beskriver andelen af investeringer i specifikke aktiver.



For de resterende 49 pct. af produktets investeringer, der omfatter ikke-børsnoterede investeringer, visse børsnoteerede aktivklasser og kontanter, kan der for nuværende ikke garanteres hensyntagen til bæredygtighedsfaktorer i investeringsprocessen. Produktets miljømæssige og sociale karakteristika omfatter derfor ikke denne andel af produktets investeringer.

● **Inden for hvilke økonomiske sektorer blev investeringerne foretaget?**

Sektortilhørsforhold opgøres i henhold til klassifikationsstandarderne Global Industry Classification Standard (GICS) og Bloomberg Industry Classification Standard (BICS), hvor sidstnævnte er oversat til GICS-metoden. Opgørelsen dækker 76 pct. af produktets investeringer. Det understreges, at de anvendte klassifikationsstandarder ikke er anvendelig på tværs af aktivklasser. De høje andele for sektorerne "Finans" og "Offentligt" afspejler eksempelvis delvist investeringsporteføljens underliggende investeringer i hhv. realkredit- og statsobligationer.

Økonomiske sektorer (GICS)

Sektor	% aktiver	Delsektor	% aktiver
Finans	29,0%	Semiconductors	1,7%
Offentligt	15,2%	Systems Software	1,3%
Informationsteknologi	7,0%	Pharmaceuticals	1,3%
Cyklisk forbrug	5,2%	Diversified Banks	1,2%
Sundhed	4,4%	Interactive Media & Services	1,1%
Industri	4,2%	Technology Hardware, Storage & Peripherals	0,8%
Kommunikationstjenester	3,8%	Application Software	0,8%
Ejendomme	1,7%	Broadline Retail	0,8%
Forbrugsvarer	1,5%	Transaction & Payment Processing Services	0,7%
Materialer	1,4%	Automobile Manufacturers	0,6%
Forsyning	0,9%	Managed Health Care	0,4%
Energi	0,8%	Thriffs & Mortgage Finance	0,4%

Aktiviteter, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, udtrykkes som en andel af:

• **Omsætning** der afspejler andelen indtægter fra de investeringsmodtagende virksomheders grønne aktiviteter

• **Kapitaludgifter** (CapEx), der viser de grønne investeringer foretaget af investeringsmodtagende virksomheder, f.eks. med henblik på en omstilling til grøn økonomi

• **Driftsudgifter** (OpEx), der afspejler de investeringsmodtagende virksomheders grønne operationelle aktiviteter.



● **I hvilket omfang var de bæredygtige investeringer med et miljømål i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet?**

Andelen af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, er opgjort på baggrund af rapporterede data, hentet igennem dataleverandøren MSCI. Der er ikke korrigeret for eventuelle rapporteringsfejl fra de underliggende virksomheder. Investeringernes opfyldelse af kravene i EU-klassificeringssystemet er ikke omfattet af en revisionserklæring.

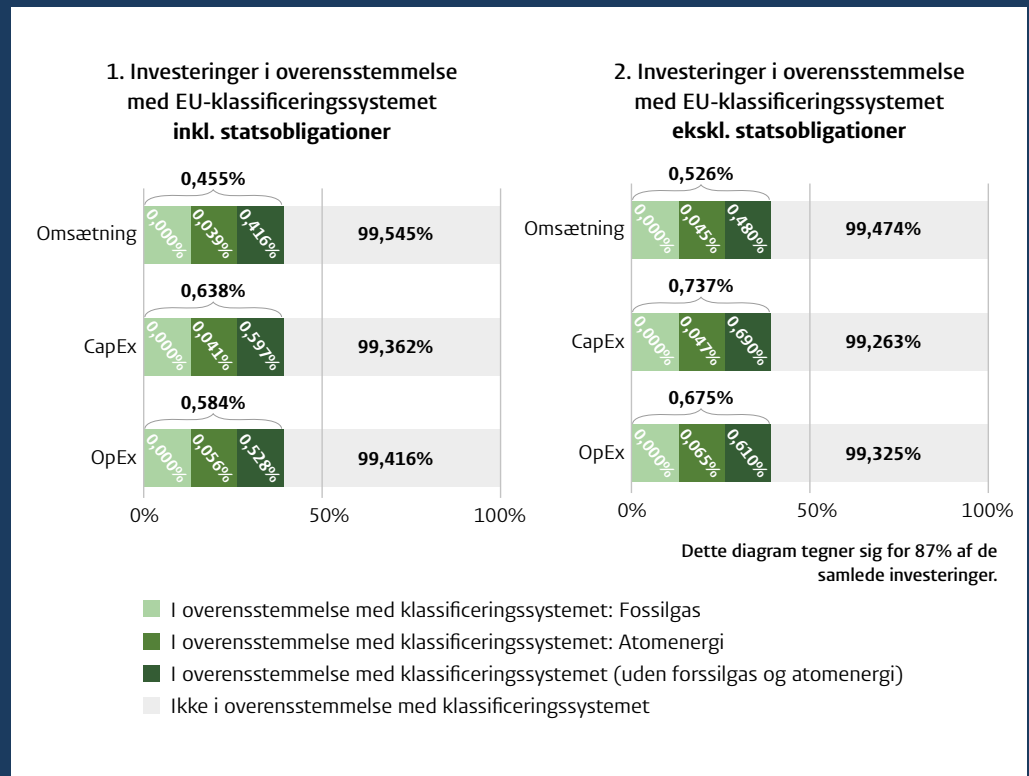
Diagrammet nedenfor angiver investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet på baggrund af rapporterede data, som andele af alle produktets investeringer.

● **Medførte det finansielle produkt investeringer i aktiviteter relateret til fossilgas og/eller atomenergi i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet¹?**

- Ja:
- Inden for fossilgas
 - Inden for atomkraft
- Nej

¹ Fossilgas- og/eller atomrelaterede aktiviteter vil kun være i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, hvis de bidrager til at begrænse klimaændringer (>>Modvirkning af klimaændringer<<) og ikke i væsentlig grad skader noget EU-klassificeringsmål – se forklarende note i venstre margen. Kriterierne i deres helhed for økonomiske aktiviteter inden for fossilgas og atomenergi, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, er fastsat i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/1214.

Diagrammerne nedenfor viser med grønt procentdelen af investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Da der ikke findes nogen hensigtsmæssig metode til at bestemme overensstemmelsen med klassificeringssystemet for statsobligationer*, viser det første diagram overensstemmelse med klassificeringssystemet i forhold til alledet finansielle produkts investeringer inkl. statsobligationer, mens det andet diagram viser overensstemmelsen med klassificeringssystemet i forbindelse med det finansielle produkts investeringer, ekskl. statsobligationer.



* Med henblik på disse diagrammer omfatter "statsobligationer" alle statsengagementer.

Bidrag til EU-klassificeringssystemets miljømål

Andelen af investeringer, der var i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, bidrog til til miljømål, med følgende fordeling:

Miljømål	Omsætning	CapEx	OpEx
1) Modvirkning af klimaændringer	0,366%	0,520%	0,457%
2) Tilpasning til klimaændringer	0,008%	0,004%	0,004%
Ikke defineret	0,080%	0,113%	0,123%

"Ikke defineret" dækker over de investeringer, der var i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, men hvor der ikke fremgår information om hvilke miljømål de bidrog til. Andelen er beregnet som andele af alle produktets investeringer. Opgørelsen er baseret på rapporteret data indhentet via dataleverandøren MSCI.

Estimeret andel af bæredygtige investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet

Den estimerede andel af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, udgør 2,221 pct. af produktet. Denne andel skal ses i tillæg til den rapporterede andel af investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet målt på omsætning.

Samlet set udgør investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, 2,676 pct. af produktets samlede investeringer, når andelen opgøres på baggrund af både rapporteret og estimeret data.

Estimatet omfatter ligeledes kun produktets investeringer i børsnoterede aktier samt virksomhedsobligationer. Andelen er beregnet som andel af alle produktets investeringer. Estimatet er foretaget af dataleverandøren MSCI. Der er ikke estimater tilgængelige for CapEx og OpEx, samt opdeling på miljømål.

Mulighedsskabende aktiviteter gør det direkte muligt for andre aktiviteter at yde et væsentligt bidrag til et miljømål.

Omstillingsaktiviteter er aktiviteter, for hvilke der endnu ikke findes kulstoffattige alternativer, og som bl.a. har drivhusgasemissionsniveau, der svarer til de bedste resultater.

● **Hvad var andelen af investeringer i omstillingsaktiviteter og mulighedsskabende aktiviteter?**

Andelen af investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, der kategoriseret som enten mulighedsskabende aktiviteter eller omstillingsaktiviteter, er fordelt således:

	Omsætning	CapEx	OpEx
Mulighedsskabende aktiviteter	0,002%	0,010%	0,002%
Omstillingsaktiviteter	0,185%	0,254%	0,248%

Andelen er beregnet som andele af alle produktets investeringer. Opgørelsen er baseret på rapporteret data indhentet via dataleverandøren MSCI.

● **Hvordan procentdelen af investeringer, der var overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, sammenlignet med foregående referenceperioder?**

Det er endnu ikke muligt at sammenligne med tidligere perioder, da dette er det første rapporteringsår, hvor der indgår rapporterede data. Der foretages ikke sammenligninger, på baggrund af estimerede data grundet usikkerheder forbundet med metoden.



Hvilke investeringer blev medtaget under “#2 Andre”, hvad var formålet med dem, og var der nogen miljømæssige eller sociale minimumsgarantier?

Se besvarelse overfor i afsnittet *Hvad var aktivallokeringen*.



Hvilke foranstaltninger er der truffet for at opfylde de miljømæssige og/eller sociale karakteristika i referenceperioden?

Der er i 2023 foretaget enkelte justeringer af Lægernes Pensions politik for bæredygtighed med betydning for produktet.

Primo 2023 er der foretaget en tilpasning af eksklusionspolitikken for lande, hvorefter Tyrkiet og Tunesien er tilføjet eksklusionslisten gældende foreningens afdelinger. Konkret er der af administrative hensyn sket en tilpasning af eksklusionskriteriet vedrørende landes involvering i krænkelser af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning. Eksklusionskriteriet omfatter nu alle lande, hvor enheder eller personer er omfattet af EU-sanktioner. Tidligere omfattede kriteriet alene lande omfattet af EU-sanktioner målrettet regeringsrepræsentanter.

I 2023 er der desuden foretaget en tilpasning af gen-inklusionskriteriet for klimarelaterede eksklusioner, hvorefter selskaber nu skal overholde 1,5 graders målsætningen for at blive undtaget eksklusion. Temperaturmålingen af selskaber foretages fortsat med afsæt i dataleverandøren MSCI metode herfor. Metoden har været genstand for større tilpasninger i 2023, hvilket er baggrunden for skærpelsen af gen-inklusionskriteriet.



Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med referencebenchmarket?

Produktet anvender en række benchmarks, som integrerer bæredygtighedshensyn. Disse benchmarks anvendes til at reducere investeringers negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorerne "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og samt øge andelen af grønne værdipapirer. Benchmarks anvendes i aktivklasserne børsnoterede aktier, børsnoterede virksomhedsobligationer og udvalgte statsobligationer fra udviklingsøkonomier (emerging markets).

Sammenligning af hvordan produktet har klart sig, i forhold til de respektive referencebechmarks samt brede markedsindeks, baseres alene på de tre bæredygtighedsfaktorer "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og "grønne værdipapirer".

Figuren nedenfor viser de relevante referencebenchmarks for tre aktivklasser.

Reference benchmarks er indekser til måling af, om det finansielle produkt opnår de miljømæssige eller sociale karakteristika, som det fremmer.

Aktivklasse	Referencebenchmark	Bredt markedsindeks
Aktier	MSCI ACWI Climate Change	MSCI ACWI IMI
Virksomhedsobligationer		
<i>High Yield</i>	ICE BofA Global High Yield ESG Tilt	ICE BofA Global High Yield Index
<i>Emerging Markets Hård Valuta</i>	JP Morgan ESG EMBI Global Diversified	JP Morgan EMBI Global Diversified
Statsobligationer		
<i>Emerging Markets Hård Valuta</i>	JP Morgan ESG EMBI Global Diversified	JP Morgan EMBI Global Diversified

● Hvordan adskiller referencebenchmarket sig fra et bredt markedsindeks?

MSCI ACWI Climate Change

Benchmarket er konstrueret i henhold til kriterierne for "EU-benchmarks for klimaovergangen" fastsat i EuropaParlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/2089 af 27. november 2019 om ændring af forordning (EU) 2016/1011, for så vidt angår EU-benchmarks for klimaovergangen, Paristilpassede EU-benchmarks og bæredygtighedsrelaterede oplysninger om benchmarks. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktoren "drivhusgasemissioner":

- Selskabers vægt i benchmarket er baseret på muligheder og risici forbundet med overgangen til en lav-emissionsøkonomi. Der anvendes en "Low Carbon Transition Score", som grundlag for at vurdere selskabers risici og muligheder. Scoren inddrager en række data om selskabers klimaprofil, herunder bl.a. selskabers nuværende CO₂-udledninger, produkters eksponering til risici knyttet til den grønne omstilling, selskabets eksponering til grønne teknologier, og vurdering af ledelsens tilgang til håndtering af klimaforhold i form af omstillingsplaner og CO₂-reduktionsmål.
- Benchmarket øger dermed eksponeringen til selskaber, der forventes at drage fordel af overgangen til en lav-emissionsøkonomi, mens eksponeringen reduceres til selskaber, der forventes at blive negativt påvirket. Benchmarket øger desuden eksponeringen til selskaber med miljømæssigt bæredygtige aktiviteter i henhold til EU-klassifikationssystemet.
- Benchmarket er konstrueret således at CO₂-aftrykket fra de underliggende selskaber er 30 pct. lavere end investeringsuniverset. Benchmarket revideres løbende, så der opnås CO₂-reduktioner på 7 pct. årligt fra 2021 og frem i tråd med Paris-aftalens temperaturmålsætning.

ICE High Yield ESG Tilt

Benchmarket er konstrueret ved brug af en samlet score for selskabers bæredygtighedsprofil baseret på data for en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Som følge af metoden øges eksponeringen til selskaber med gode ESG-ratings samt de selskaber, hvis ESG-rating forbedres over tid. Modsat, mindses eksponeringen til selskaber med dårlige ratings. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktoren "drivhusgasemissioner":

- ESG-ratingen tager afsæt i forhold med særlig betydning for selskabers forretning og selskaber kan påvirke. I ESG-ratingen indgår bl.a. data om selskabers ressourceforbrug, CO₂-udledninger, og produkters klimaaftryk. Benchmarket inkluderer alene selskaber, som har en ESG-rating. Det betyder, at selskaber med utilstrækkelig bæredygtigheds-rapportering, herunder på klimaområdet, ekskluderes fra benchmarket. Tilpasning af selskabers vægt i benchmarket sker uafhængigt af selskabernes sektortilhørsforhold, hvorfor sektorer med lavt rating-niveau nedvægtes til fordel for andre sektorer.
- Benchmark-konstruktionen betyder, at selskaber og sektorer med høje CO₂-udledninger nedvægtes. Det gælder fx selskaber i energi- og forsyningssektorerne. Benchmarket har derfor et lavere CO₂-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.

JP Morgan ESG EMBI Global Diversified DKK Hedged

Benchmarket er konstrueret ved brug af en samlet score for selskabers og landes bæredygtighedsprofil baseret på data for en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Benchmarket indeholder både virksomhedsobligationer udstedt af statsejede selskaber og statsobligationer. Sidstnævnte udgør ca. 90 pct. af det samlede benchmark. Eksponeringen øges til selskaber og lande med høje ESG-ratings. Modsat, mindses eksponeringen til selskaber og lande med lav rating. Selskaber og lande med laveste rating-niveau ekskluderes. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktorerne "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og "grønne værdipapirer":

- Benchmark-konstruktionen betyder, at selskaber og sektorer med høje CO₂-udledninger nedvægtes. Benchmarkets virksomhedsobligationer har derfor et lavere CO₂-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
- Benchmark-konstruktionen betyder, at lande med høje CO₂-udledninger nedvægtes. Benchmarkets statsobligationer har derfor et lavere CO₂-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
- Benchmarket øger vægten af grønne obligationsudstedelser relativt til øvrige obligationsudstedelser i benchmarket.
- Selskaber med omsætning fra termisk kul ekskluderes fra benchmarket.

- **Hvordan klarede dette finansielle produkt sig med hensyn til bæredygtighedsindikatorerne for at fastslå, om referencebenchmarket var i overensstemmelse med de miljømæssige eller sociale karakteristika, det fremmer?**

Se besvarelsen nedenfor.

- **Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med referencebenchmarket?**

Nedenfor er angivet hvordan produktet klarede sig relativt til de anvendte benchmarks, som integrerer bæredygtighedshensyn. Opgørelsen omfatter de tre definerede bæredygtighedsfaktorer angivet ovenfor.

Aktivklasse: **Børsnoterede aktier**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "MSCI ACWI Climate Change"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	2,81 tons pr. mio. kr.	3,37 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (High Yield)**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "ICE BofA Global High Yield ESG Til"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	18,80 tons pr. mio. kr.	14,72 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "JP Morgan ESG EMBI Global Diversified"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	22,68 tons pr. mio. kr.	26,68 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	88,97 pct.	77,07 pct.

Aktivklasse: **Statsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "JP Morgan ESG EMBI Global Diversified"	Portefølje
Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.	126,05 tons pr. mio. kr.	123,80 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	98,86 pct.	99,77 pct.

- **Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med det brede markedsindeks?**
 Nedenfor er angivet hvordan produktet klarede sig relativt til et bredt markedsindeks, dvs. benchmarks, som ikke integrerer bæredygtighedshensyn. Opgørelsen omfatter de tre definerede bæredygtighedsfaktorer angivet ovenfor.

Aktivklasse: **Børsnoterede aktier**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "MSCI ACWI IMI"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	8,74 tons pr. mio. kr.	3,37 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (High Yield)**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "ICE BofA Global High Yield Index"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	28,68 tons pr. mio. kr.	14,72 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "JP Morgan EMBI Global Diversified"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	76,51 tons pr. mio. kr.	26,68 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	95,63 pct.	77,07 pct.

Aktivklasse: **Statsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "JP Morgan EMBI Global Diversified"	Portefølje
Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.	131,65 tons pr. mio. kr.	123,80 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	99,15 pct.	99,77 pct.

Ved en **bæredygtig investering** forstås en investering i en økonomisk aktivitet, der bidrager til et miljømæssigt eller socialt mål, forudsat at investeringen ikke i væsentlig grad skader miljømæssige eller sociale mål, og at de virksomheder, der investeres i, følger god ledelsespraksis.

EU-klassificerings-systemet er et klassificeringssystem, der er fastsat i forordning (EU) 2020a/852, og som opstiller en liste over **miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter**. I nævnte forordning er der ikke fastsat en liste over socialt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Bæredygtige investeringer med et miljømål kan være i overensstemmelse med EU-taksonomien eller ej.

Produktnavn: Supplerende Livrente

Indikator for juridiske enheder: 529900ADCRMS97AZYR34

Miljømæssige og/eller sociale karakteristika

Harve dette finansielle produkt et bæredygtigt investeringsmål?

Ja

Nej

Det foretog **bæredygtige investeringer med et miljømål:** ____%

i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

Det foretog **bæredygtige investeringer med et socialt mål:** ____%

Det **fremmede miljømæssige/sociale (M/S) karakteristika**, og selv om det ikke havde en bæredygtig investering som mål, havde det en andel af bæredygtige investeringer på 2,7 %

med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet med

et socialt mål

Det fremmede M/S-karakteristika, men foretog **ikke nogen bæredygtige investeringer**



I hvilket omfang blev de miljømæssige og/eller sociale karakteristika, der fremmes af dette finansielle produkt, opfyldt?

Produktet har fremmet miljømæssige og sociale karakteristika ved at tage hensyn til følgende bæredygtighedsfaktorer:

Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

- Drivhusgasemissioner
- Grønne værdipapirer
- Tobak
- Sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korrupsion og bestikkelse

Investeringer i statsobligationer

- Drivhusgasintensitet
- Grønne værdipapirer
- Sociale rettigheder
- Forvaltningsskik

Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

- Drivhusgasemissioner

Investeringer i fast ejendom

- Drivhusgasemissioner

Bæredygtighedsindikatorer måler, hvordan de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af dette produkt, opnås.

I hvilket omfang produktet har taget hensyn til bæredygtighedsfaktorerne, måles ved hjælp af bæredygtighedsindikatorerne i tabellen nedenfor.

● **Hvordan klarede bæredygtighedsindikatorer sig?**

Bæredygtighedsindikatorerne er udvalgt med henblik på at måle, i hvilken grad produktet har formået at tage hensyn til de konkrete bæredygtighedsfaktorer. Eksempelvis om produktet har formået at reducere drivhusgasemissioner fra dets investeringer.

Flere af nedenstående bæredygtighedsindikatorer, afspejler de eksklusionskriterier, der er fastsat i produktets investeringsstrategi. Indikatorerne fremgår af de grå felter i tabellen nedenfor. For disse er hensigten at måle hvorvidt produktet har efterlevet de fastsatte eksklusionskriterier.

Tabel 1. Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [år 2022]
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner i alt (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgas-emissioner).	2.281,00 tons	2.841,00 tons
	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	5,64 tons pr. mio. kr.	7,29 tons pr. mio. kr.
	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1-, 2- og 3-drivhusgasemissioner)	35,71 tons pr. mio. kr.	36,77 tons pr. mio. kr.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer.	3,98 pct.	5,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden initiativer til reduktion af CO ₂ -emissioner med henblik på tilpasning til Paris-aftalens temperaturmålsætning.	33,60 pct	42,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas fra tjæresand, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas i Arktis, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 1 pct. omsætning fra udvinding af termisk kul, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 50 pct. omsætning fra kulbaseret energiproduktion, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder aktive i undersektorerne "udvinding og produktion" og "integrerede olie og gasselskaber" under energisektoren, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,01 pct.*	0,06 pct.

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [år 2022]
Grønne værdipapirer	Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	94,92%	94,81%
Tobak	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder involveret i produktion af tobaksprodukter.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra distribution eller salg af tobaksprodukter.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af produkter og services nødvendige for fremstillingen af tobaksprodukter.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af navne-rettighe-der til brug for tobaksprodukter.	0,00 pct.	0,00 pct.
Sociale og personale-mæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.	0,00 pct.	0,03 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben.	0,00 pct.	0,00 pct.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af atomvåben.	0,00 pct.	0,23 pct.

Tablet 2. Investeringer i statsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [år 2022]
Drivhusgasintensitet	Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.	78,60 tons pr. mio. kr.	91,10 tons pr. mio. kr.
Grønne værdipapirer	Andel af obligationer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	99,91%	99,78%
Sociale rettigheder	Antallet af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning.	0,19 pct.**	0,18 pct.
Forvaltningsskik	Antallet af investeringsmodtagende lande med laveste bæredygtigheds-rating og stater med den næstlaveste rating med risiko for nedjustering.	0,00 pct	0,00 pct
	Andel af investeringsmodtagende lande i jurisdiktioner på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner.	0,00 pct.	0,10 pct.

Tabel 3. Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [år 2022]
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner i alt (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	98,70 tons	75,40 tons
	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner)	1,35 tons pr. mio. kr.	1,58 tons pr. mio. kr.

Tabel 4. Investeringer i fast ejendom

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [år 2022]
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner).	5,35 tons	7,70 tons
	CO ₂ -aftryk for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner pr. ejet kvadratmeter).	2,12 kilo pr. kvm.	3,59 kilo pr. kvm.

Som det fremgår af de grå felter i tabellerne ovenfor, blev alle eksklusionkriterier overholdt i perioden 2023, med enkelte undtagelser markeret med hhv. * og **.

Undtagelserne drejer sig om investeringer i obligationer udstedt af den venezuelanske stat** og det statsejede olie- og gasselskab, PDVSA*. Investeringerne udgjorde i alt 27,9 mio. kr. ved udgangen af 2023 svarende til 0,03 pct. af produktets samlede investeringer.

I 2022 vedtog pensionskassen nye eksklusionskriterier for investeringer i lande. De nye kriterier betyder eksklusion af statsobligationer og obligationer udstedt af statsejede virksomheder fra lande omfattet af EU-sanktioner.

Venezuela har siden 2017 været omfattet af både EU-sanktioner og amerikanske sanktioner, hvortil USA har forbudt handel med venezuelanske værdipapirer siden 2019. Da investeringerne blev foretaget gennem amerikanske forvaltere, har Lægernes Pension ikke kunne frasælge investeringerne, da handel med de pågældende papirer ville være i strid med de amerikanske sanktioner og handelsforbud.

I 4. kvartal 2023, traf USA en beslutning om midlertidigt at ophæve handelsforbuddet med henvisning til den positive politiske udvikling i Venezuela. Der har siden ophævelsen af handelsforbuddet kunnet konstateres en gunstig værdiudvikling i de relevante obligationer. Lægernes Pensions har derfor vurderet, at det er i medlemmets bedste interesse at forlænge perioden for gennemførelse af frasalget. Der er på den baggrund truffet en beslutning om at udskyde perioden for gennemførelse af frasalget til udgangen af 2. kvartal 2024. Herefter får eksklusionskriterierne effekt og de pågældende obligationer vil være frasolgt.

● ... og sammenlignet med tidligere perioder?

Drivhusgasemissioner

Som det fremgår af tabellerne ovenfor, har produktet formået at reducere drivhusgasemissioner fra dets investeringer.

Investeringer i børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer (Tabel 1), samt danske ejendomme (Tabel 4) er underlagt CO₂-reduktionsmål for udgangen af 2024 i henhold til produktets præ-kontraktuelle oplysninger. Status ved udgangen af 2023 viser, at det er lykkedes at indfri disse mål et år før tid. Aktieporteføljens CO₂-aftryk var således 41 pct. lavere ved udgangen af 2023 sammenlignet med 2019. De tilsvarende reduktioner var 37 pct. for virksomhedsobligationer og 76 pct. for investeringerne i danske ejendomme.

Dele af produktets investeringer i danske realkreditobligationer er derudover underlagt en målsætning om CO₂-reduktion på 45 pct. i 2030 relativt til 2019-niveauet. Investeringernes CO₂-aftryk var reduceret med 21 pct. ved udgangen af 2023 sammenlignet med 2019.

Revision

For 2022-opgørelsen er der under følgende indikatorer konstateret fejl, som er tilpasset med henblik på at sikre retvisende rapportering og sammenlignelighed på tværs af rapporteringsperioder:

- "Drivhusgasemissioner i alt"
- "Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet"

● **Hvad var målene for de bæredygtige investeringer som det finansielle produkt delvis foretog, og hvordan bidrog de bæredygtige investeringer til sådanne mål?**

Selv om produktet ikke har garanteret at foretage bæredygtige investeringer, havde det en andel af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Opgørelsen af bæredygtige investeringer baseres alene på EU-klassificeringssystemet og omfatter kun produktets investeringer i børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer.

Når andelen af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, opgøres på baggrund af rapporterede data, bidrog investeringerne til følgende to ud af EU-klassificeringssystemets seks miljømål:

- 1) Modvirkning af klimaændringer
- 2) Tilpasning til klimaændringer

Der findes kun rapporterede data, for en mindre andel af produktets investeringer, som følge af at EU-klassificeringssystemet fortsat er under implementering. Den løbende implementering betyder, at virksomheder underlægges rapporteringsforpligtelser forskudt afhængig af deres størrelse og virke. For dette års rapportering er der eksempelvis ikke data tilgængeligt for små og mellemstore virksomheder, ikke børsnoterede selskaber samt finansielle institutioner. Pensionskassens investeringer i børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer foretages desuden overvejende i virksomheder hjemmørende udenfor EU. Disse virksomheder er ikke underlagt EU-rapporteringsforpligtelser, hvorfor der ikke findes rapporterede data for denne del af produktets investeringer. Rapporteringsforpligtelserne for de seks miljømål er ligeledes implementeret forskudt, hvorfor rapporterede data på nuværende tidspunkt kun omfatter investeringer, der bidrager til EU-klassificeringssystemets to første miljømål.

Grundet udfordringerne med at fremskaffe rapporterede data, suppleres opgørelsen med et estimat for andelen af investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Denne andel gælder for de investeringer, i den børsnoterede aktie- og virksomhedsobligations-portefølje, hvor rapporteret data endnu ikke er tilgængeligt. Estimatet kan give en indikation af den reelle andel af investeringer, der i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, hvis rapporterede data var tilgængelige for alle produktets investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer. Estimatet baseres på aktiviteter der bidrager til alle seks miljømål i EU-klassificeringssystemet. Det bemærkes, at den metode der ligger til grund for estimatet, ikke er i overensstemmelse med EU's kriterier for bæredygtige investeringer, herunder EU-klassificeringssystemets kriterier for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

I takt med, at flere virksomheder rapporterer efter EU-klassificeringssystemet forventes dette afspejlet i opgørelsen.

De vigtigste negative indvirkninger er investeringsbeslutningernes betydeligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer i forbindelse med miljømæssige, sociale og personalemæssige spørgsmål, respekt for menneskerettighederne, bekæmpelse af korruption og bekæmpelse af bestikkelse.

Hvordan skader de bæredygtige investeringer, som det finansielle produkt delvis har til hensigt at foretage, ikke i væsentlig grad nogen af de miljømæssige eller sociale bæredygtige investeringsmål?

Bæredygtige investeringer i overensstemmelse med EU-taksonomien må ikke i væsentlig grad skade miljøet. For rapporterede data antages det derfor at kriterierne er overholdt.

For den estimerede andel af bæredygtige investeringer anvendes dataleverandøren MSCI's metode, hvor investeringer potentielle væsentlige skadevirkninger afdækkes på baggrund af oplysninger om virksomheders involvering i miljømæssige og sociale kontroverser. Denne metode er ikke i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemets kriterier for bæredygtige investeringer, herunder miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Hvordan blev der taget hensyn til indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

Bæredygtige investeringer i produktet omfattes af bæredygtighedsfaktorer angivet ovenfor. Der tages ikke særsomt hensyn til indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsindikatorer for de investeringer der opgøres som bæredygtige.

Var de bæredygtige investeringer i overensstemmelse med OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder? Nærmere oplysninger:

Bæredygtige investeringer, i overensstemmelse med EU-taksonomien, skal overholde OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder. For rapporterede data antages det derfor at retningslinjerne er overholdt.

For den estimerede andel, af bæredygtige investeringer screenes investeringers involvering i sociale og ledelsesmæssige kontroverser i henhold til dataleverandøren MSCI's metode herfor.

EU-klassificeringssystemet fastsætter et princip om ikke at gøre væsentlig skade, hvorved investeringer, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, ikke i væsentlig grad bør skade målene i EU's klassificeringssystem, og der er specifikke EU-kriterier.

Princippet om ikke at gøre væsentlig skade gælder kun for de investeringer, der ligger til grund for det finansielle produkt, og som tager højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. De investeringer, der ligger til grund for den tilbageværende andel af dette finansielle produkt, tager ikke højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Andre bæredygtige investeringer må heller ikke i væsentlig grad skade miljømæssige eller sociale mål.



Hvordan tog det finansielle produkt hensyn til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

Produktet har taget hensyn til udvalgte indikatorer for vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. De udvalgte indikatorer er i overensstemmelse med Lægernes Pensions politik for identifikation og prioritering af investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. Indikatorerne fremgår i tabellerne ovenfor under bæredygtighedsindikatorer.



Hvad var dette finansielle produkts største investeringer?

Tabellen nedenfor viser produktets 15 største investeringer på tværs af aktivklasser. Det skal bemærkes, at nogle investeringer opgøres på den enkelte aktie- eller obligationsudstedelse eller ejendom, mens andre opgøres på fondsniveau. Det skyldes, at der for dele af investeringsporteføljen ikke er tilstrækkelig data til at opgøre alle investeringer på aktiv-/udstedelsesniveau. Udfordringen gør sig særligt gældende for investeringerne med sektor-klassifikationen "Infrastruktur".

Listen omfatter de investeringer, der **udgjorde den største andel af det finansielle produkts investeringer** i referenceperioden: 2022.

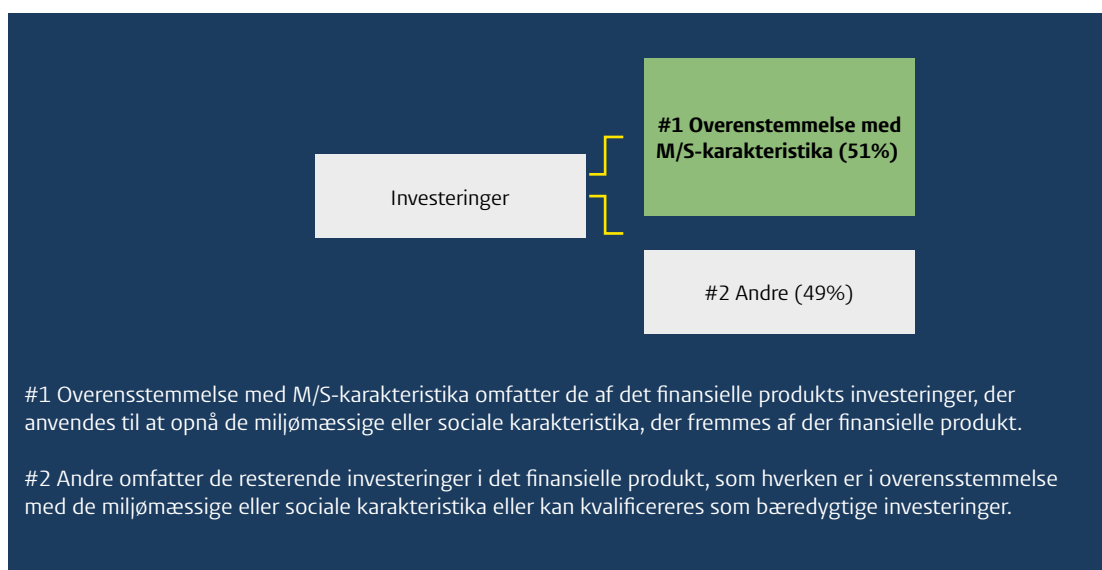
Største investering	Sektor	% aktiver	Land
Bundesrepublik Deutschland (0 DBR 15/8-2026)	Offentlig	2,6%	Tyskland
Microsoft Corporation	Informationsteknologi	1,0%	USA
Bundesrepublik Deutschland (0 Obl 18/10-24)	Offentlig	0,9%	Tyskland
Nvidia Corporation	Informationsteknologi	0,8%	USA
DigitalBridge Partners I, LP	Infrastruktur	0,7%	USA
APM Capital Africa Infrastrutture	Infrastruktur	0,7%	Danmark
Nordea Domicil	Ejendomme	0,6%	Danmark
Apple Inc.	Informationsteknologi	0,6%	USA
Maritime Investm. Fund II K/S	Infrastruktur	0,6%	Danmark
Frederiksberg Centret	Ejendomme	0,6%	Danmark
Realkredit Danmark (RDKRE 4 10/01/53 IO)	Finans	0,6%	Danmark
AMAZON.COM Inc.	Cyklisk forbrug	0,6%	USA
TESLA Inc.	Cyklisk forbrug	0,5%	USA
Bundesrepublik Deutschland (0DBR11/2027)	Offentlig	0,5%	Tyskland
Antin IP Fund IV-A SCSp	Infrastruktur	0,5%	Frankrig

Hvilken andel udgjorde bæredygtighedsrelaterede investeringer?

Hvad var aktivallokeringen?

Som det fremgår af figuren nedenfor var 51 pct. af produktets investeringer i overensstemmelse med produktets miljømæssige og sociale (M/S) karakteristika.

Aktivallokering
 beskriver andelen af investeringer i specifikke aktiver.



For de resterende 49 pct. af produktets investeringer, der omfatter ikke-børsnoterede investeringer, visse børsnoterede aktivklasser og kontanter, kan der for nuværende ikke garanteres hensyntagen til bæredygtighedsfaktorer i investeringsprocessen. Produktets miljømæssige og sociale karakteristika omfatter derfor ikke denne andel af produktets investeringer.

● **Inden for hvilke økonomiske sektorer blev investeringerne foretaget?**

Sektortilhørsforhold opgøres i henhold til klassifikationsstandarderne Global Industry Classification Standard (GICS) og Bloomberg Industry Classification Standard (BICS), hvor sidstnævnte er oversat til GICS-metoden. Opgørelsen dækker 76 pct. af produktets investeringer. Det understreges, at de anvendte klassifikationsstandarder ikke er anvendelig på tværs af aktivklasser. De høje andele for sektorerne "Finans" og "Offentligt" afspejler eksempelvis delvist investeringsporteføljens underliggende investeringer i hhv. realkredit- og statsobligationer.

Økonomiske sektorer (GICS)

Sektor	% aktiver	Delsektor	% aktiver
Finans	29,0%	Semiconductors	1,7%
Offentligt	15,2%	Systems Software	1,3%
Informationsteknologi	7,0%	Pharmaceuticals	1,3%
Cyklisk forbrug	5,2%	Diversified Banks	1,2%
Sundhed	4,4%	Interactive Media & Services	1,1%
Industri	4,2%	Technology Hardware, Storage & Peripherals	0,8%
Kommunikationstjenester	3,8%	Application Software	0,8%
Ejendomme	1,7%	Broadline Retail	0,8%
Forbrugsvarer	1,5%	Transaction & Payment Processing Services	0,7%
Materialer	1,4%	Automobile Manufacturers	0,6%
Forsyning	0,9%	Managed Health Care	0,4%
Energi	0,8%	Thriffs & Mortgage Finance	0,4%

Aktiviteter, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, udtrykkes som en andel af:

• **Omsætning** der afspejler andelen indtægter fra de investeringsmodtagende virksomheders grønne aktiviteter

• **Kapitaludgifter** (CapEx), der viser de grønne investeringer foretaget af investeringsmodtagende virksomheder, f.eks. med henblik på en omstilling til grøn økonomi

• **Driftsudgifter** (OpEx), der afspejler de investeringsmodtagende virksomheders grønne operationelle aktiviteter.



● **I hvilket omfang var de bæredygtige investeringer med et miljømål i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet?**

Andelen af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, er opgjort på baggrund af rapporterede data, hentet igennem dataleverandøren MSCI. Der er ikke korrigeret for eventuelle rapporteringsfejl fra de underliggende virksomheder. Investeringernes opfyldelse af kravene i EU-klassificeringssystemet er ikke omfattet af en revisionserklæring.

Diagrammet nedenfor angiver investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet på baggrund af rapporterede data, som andele af alle produktets investeringer.

● **Medførte det finansielle produkt investeringer i aktiviteter relateret til fossilgas og/eller atomenergi i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet¹?**

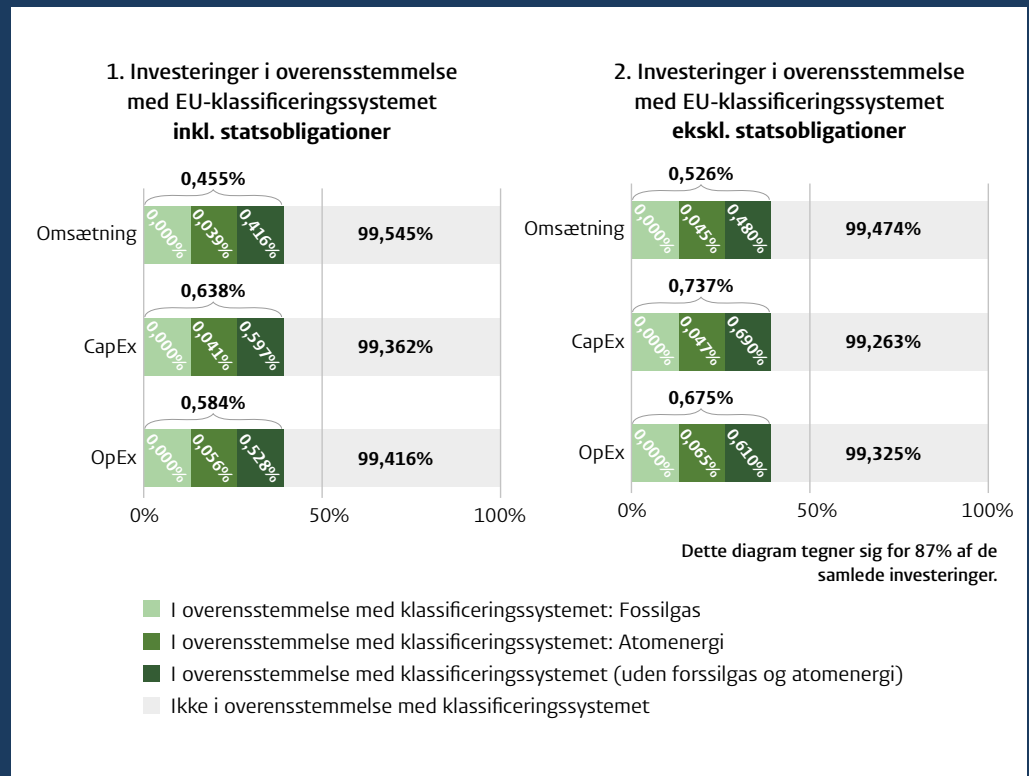
Ja:

Inden for fossilgas Inden for atomkraft

Nej

¹ Fossilgas- og/eller atomrelaterede aktiviteter vil kun være i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, hvis de bidrager til at begrænse klimaændringer (>>Modvirkning af klimaændringer<<) og ikke i væsentlig grad skader noget EU-klassificeringsmål – se forklarende note i venstre margen. Kriterierne i deres helhed for økonomiske aktiviteter inden for fossilgas og atomenergi, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, er fastsat i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/1214.

Diagrammerne nedenfor viser med grønt procentdelen af investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Da der ikke findes nogen hensigtsmæssig metode til at bestemme overensstemmelsen med klassificeringssystemet for statsobligationer*, viser det første diagram overensstemmelsen med klassificeringssystemet i forhold til alledet finansielle produkts investeringer inkl. statsobligationer, mens det andet diagram viser overensstemmelsen med klassificeringssystemet i forbindelse med det finansielle produkts investeringer, ekskl. statsobligationer.



* Med henblik på disse diagrammer omfatter "statsobligationer" alle statsengagementer.

Bidrag til EU-klassificeringssystemets miljømål

Andelen af investeringer, der var i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, bidrog til til miljømål, med følgende fordeling:

Miljømål	Omsætning	CapEx	OpEx
1) Modvirkning af klimaændringer	0,366%	0,520%	0,457%
2) Tilpasning til klimaændringer	0,008%	0,004%	0,004%
Ikke defineret	0,080%	0,113%	0,123%

"Ikke defineret" dækker over de investeringer, der var i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, men hvor der ikke fremgår information om hvilke miljømål de bidrog til. Andelen er beregnet som andele af alle produktets investeringer. Opgørelsen er baseret på rapporteret data indhentet via dataleverandøren MSCI.

Estimeret andel af bæredygtige investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet

Den estimerede andel af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, udgør 2,221 pct. af produktet. Denne andel skal ses i tillæg til den rapporterede andel af investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet målt på omsætning.

Samlet set udgør investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, 2,676 pct. af produktets samlede investeringer, når andelen opgøres på baggrund af både rapporteret og estimeret data.

Estimatet omfatter ligeledes kun produktets investeringer i børsnoterede aktier samt virksomhedsobligationer. Andelen er beregnet som andel af alle produktets investeringer. Estimatet er foretaget af dataleverandøren MSCI. Der er ikke estimater tilgængelige for CapEx og OpEx, samt opdeling på miljøsmål.

Mulighedsskabende aktiviteter gør det direkte muligt for andre aktiviteter at yde et væsentligt bidrag til et miljømål.

Omstillingsaktiviteter er aktiviteter, for hvilke der endnu ikke findes kulstoffattige alternativer, og som bl.a. har drivhusgasemissionsniveau, der svarer til de bedste resultater.

● **Hvad var andelen af investeringer i omstillingsaktiviteter og mulighedsskabende aktiviteter?**

Andelen af investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, der kategoriseret som enten mulighedsskabende aktiviteter eller omstillingsaktiviteter, er fordelt således:

	Omsætning	CapEx	OpEx
Mulighedsskabende aktiviteter	0,002%	0,010%	0,002%
Omstillingsaktiviteter	0,185%	0,254%	0,248%

Andelen er beregnet som andele af alle produktets investeringer. Opgørelsen er baseret på rapporteret data indhentet via dataleverandøren MSCI.

● **Hvordan procentdelen af investeringer, der var overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, sammenlignet med foregående referenceperioder?**

Det er endnu ikke muligt at sammenligne med tidligere perioder, da dette er det første rapporteringsår, hvor der indgår rapporterede data. Der foretages ikke sammenligninger, på baggrund af estimerede data grundet usikkerheder forbundet med metoden.



Hvilke investeringer blev medtaget under “#2 Andre”, hvad var formålet med dem, og var der nogen miljømæssige eller sociale minimumsgarantier?

Se besvarelse overfor i afsnittet *Hvad var aktivallokeringen*.



Hvilke foranstaltninger er der truffet for at opfylde de miljømæssige og/eller sociale karakteristika i referenceperioden?

Der er i 2023 foretaget enkelte justeringer af Lægernes Pensions politik for bæredygtighed med betydning for produktet.

Primo 2023 er der foretaget en tilpasning af eksklusionspolitikken for lande, hvorefter Tyrkiet og Tunesien er tilføjet eksklusionslisten gældende foreningens afdelinger. Konkret er der af administrative hensyn sket en tilpasning af eksklusionskriteriet vedrørende landes involvering i krænkelser af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning. Eksklusionskriteriet omfatter nu alle lande, hvor enheder eller personer er omfattet af EU-sanktioner. Tidligere omfattede kriteriet alene lande omfattet af EU-sanktioner målrettet regeringsrepræsentanter.

I 2023 er der desuden foretaget en tilpasning af gen-inklusionskriteriet for klimarelaterede eksklusioner, hvorefter selskaber nu skal overholde 1,5 graders målsætningen for at blive undtaget eksklusion. Temperaturmålingen af selskaber foretages fortsat med afsæt i dataleverandøren MSCI metode herfor. Metoden har været genstand for større tilpasninger i 2023, hvilket er baggrunden for skærpelsen af gen-inklusionskriteriet.

Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med referencebenchmarket?

Produktet anvender en række benchmarks, som integrerer bæredygtighedshensyn. Disse benchmarks anvendes til at reducere investeringers negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorerne "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og samt øge andelen af grønne værdipapirer. Benchmarks anvendes i aktivklasserne børsnoterede aktier, børsnoterede virksomhedsobligationer og udvalgte statsobligationer fra udviklingsøkonomier (emerging markets).



Sammenligning af hvordan produktet har klart sig, i forhold til de respektive referencebechmarks samt brede markedsindeks, baseres alene på de tre bæredygtighedsfaktorer "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og "grønne værdipapirer".

Figuren nedenfor viser de relevante referencebenchmarks for tre aktivklasser.

Reference benchmarks er indekser til måling af, om det finansielle produkt opnår de miljømæssige eller sociale karakteristika, som det fremmer.

Aktivklasse	Referencebenchmark	Bredt markedsindeks
Aktier	MSCI ACWI Climate Change	MSCI ACWI IMI
Virksomhedsobligationer		
<i>High Yield</i>	ICE BofA Global High Yield ESG Tilt	ICE BofA Global High Yield Index
<i>Emerging Markets Hård Valuta</i>	JP Morgan ESG EMBI Global Diversified	JP Morgan EMBI Global Diversified
Statsobligationer		
<i>Emerging Markets Hård Valuta</i>	JP Morgan ESG EMBI Global Diversified	JP Morgan EMBI Global Diversified

● Hvordan adskiller referencebenchmarket sig fra et bredt markedsindeks?

MSCI ACWI Climate Change

Benchmarket er konstrueret i henhold til kriterierne for "EU-benchmarks for klimaovergangen" fastsat i EuropaParlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/2089 af 27. november 2019 om ændring af forordning (EU) 2016/1011, for så vidt angår EU-benchmarks for klimaovergangen, Paristilpassede EU-benchmarks og bæredygtighedsrelaterede oplysninger om benchmarks. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktoren "drivhusgasemissioner":

- Selskabers vægt i benchmarket er baseret på muligheder og risici forbundet med overgangen til en lav-emissionsøkonomi. Der anvendes en "Low Carbon Transition Score", som grundlag for at vurdere selskabers risici og muligheder. Scoren inddrager en række data om selskabers klimaprofil, herunder bl.a. selskabers nuværende CO₂-udledninger, produkters eksponering til risici knyttet til den grønne omstilling, selskabets eksponering til grønne teknologier, og vurdering af ledelsens tilgang til håndtering af klimaforhold i form af omstillingsplaner og CO₂-reduktionsmål.
- Benchmarket øger dermed eksponeringen til selskaber, der forventes at drage fordel af overgangen til en lav-emissionsøkonomi, mens eksponeringen reduceres til selskaber, der forventes at blive negativt påvirket. Benchmarket øger desuden eksponeringen til selskaber med miljømæssigt bæredygtige aktiviteter i henhold til EU-klassifikationssystemet.
- Benchmarket er konstrueret således at CO₂-aftrykket fra de underliggende selskaber er 30 pct. lavere end investeringsuniverset. Benchmarket revideres løbende, så der opnås CO₂-reduktioner på 7 pct. årligt fra 2021 og frem i tråd med Paris-aftalens temperaturmålsætning.

ICE High Yield ESG Tilt

Benchmarket er konstrueret ved brug af en samlet score for selskabers bæredygtighedsprofil baseret på data for en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Som følge af metoden øges eksponeringen til selskaber med gode ESG-ratings samt de selskaber, hvis ESG-rating forbedres over tid. Modsat, mindses eksponeringen til selskaber med dårlige ratings. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktoren "drivhusgasemissioner":

- ESG-ratingen tager afsæt i forhold med særlig betydning for selskabers forretning og selskaber kan påvirke. I ESG-ratingen indgår bl.a. data om selskabers ressourceforbrug, CO₂-udledninger, og produkters klimaaftryk. Benchmarket inkluderer alene selskaber, som har en ESG-rating. Det betyder, at selskaber med utilstrækkelig bæredygtigheds-rapportering, herunder på klimaområdet, ekskluderes fra benchmarket. Tilpasning af selskabers vægt i benchmarket sker uafhængigt af selskabernes sektortilhørsforhold, hvorfor sektorer med lavt rating-niveau nedvægtes til fordel for andre sektorer.
- Benchmark-konstruktionen betyder, at selskaber og sektorer med høje CO₂-udledninger nedvægtes. Det gælder fx selskaber i energi- og forsyningssektorerne. Benchmarket har derfor et lavere CO₂-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.

JP Morgan ESG EMBI Global Diversified DKK Hedged

Benchmarket er konstrueret ved brug af en samlet score for selskabers og landes bæredygtighedsprofil baseret på data for en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Benchmarket indeholder både virksomhedsobligationer udstedt af statsejede selskaber og statsobligationer. Sidstnævnte udgør ca. 90 pct. af det samlede benchmark. Eksponeringen øges til selskaber og lande med høje ESG-ratings. Modsat, mindses eksponeringen til selskaber og lande med lav rating. Selskaber og lande med laveste rating-niveau ekskluderes. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktorerne "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og "grønne værdipapirer":

- Benchmark-konstruktionen betyder, at selskaber og sektorer med høje CO₂-udledninger nedvægtes. Benchmarkets virksomhedsobligationer har derfor et lavere CO₂-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
- Benchmark-konstruktionen betyder, at lande med høje CO₂-udledninger nedvægtes. Benchmarkets statsobligationer har derfor et lavere CO₂-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
- Benchmarket øger vægten af grønne obligationsudstedelser relativt til øvrige obligationsudstedelser i benchmarket.
- Selskaber med omsætning fra termisk kul ekskluderes fra benchmarket.

- **Hvordan klarede dette finansielle produkt sig med hensyn til bæredygtighedsindikatorerne for at fastslå, om referencebenchmarket var i overensstemmelse med de miljømæssige eller sociale karakteristika, det fremmer?**

Se besvarelsen nedenfor.

- **Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med referencebenchmarket?**

Nedenfor er angivet hvordan produktet klarede sig relativt til de anvendte benchmarks, som integrerer bæredygtighedshensyn. Opgørelsen omfatter de tre definerede bæredygtighedsfaktorer angivet ovenfor.

Aktivklasse: **Børsnoterede aktier**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "MSCI ACWI Climate Change"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	2,81 tons pr. mio. kr.	3,37 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (High Yield)**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "ICE BofA Global High Yield ESG Til"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	18,80 tons pr. mio. kr.	14,72 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "JP Morgan ESG EMBI Global Diversified"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	22,68 tons pr. mio. kr.	26,68 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	88,97 pct.	77,07 pct.

Aktivklasse: **Statsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "JP Morgan ESG EMBI Global Diversified"	Portefølje
Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.	126,05 tons pr. mio. kr.	123,80 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	98,86 pct.	99,77 pct.

- **Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med det brede markedsindeks?**
 Nedenfor er angivet hvordan produktet klarede sig relativt til et bredt markedsindeks, dvs. benchmarks, som ikke integrerer bæredygtighedshensyn. Opgørelsen omfatter de tre definerede bæredygtighedsfaktorer angivet ovenfor.

Aktivklasse: **Børsnoterede aktier**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "MSCI ACWI IMI"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	8,74 tons pr. mio. kr.	3,37 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (High Yield)**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "ICE BofA Global High Yield Index"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	28,68 tons pr. mio. kr.	14,72 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "JP Morgan EMBI Global Diversified"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	76,51 tons pr. mio. kr.	26,68 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	95,63 pct.	77,07 pct.

Aktivklasse: **Statsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "JP Morgan EMBI Global Diversified"	Portefølje
Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.	131,65 tons pr. mio. kr.	123,80 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	99,15 pct.	99,77 pct.

Ved en **bæredygtig investering** forstås en investering i en økonomisk aktivitet, der bidrager til et miljømæssigt eller socialt mål, forudsat at investeringen ikke i væsentlig grad skader miljømæssige eller sociale mål, og at de virksomheder, der investeres i, følger god ledelsespraksis.

EU-klassificerings-systemet er et klassificeringssystem, der er fastsat i forordning (EU) 2020a/852, og som opstiller en liste over **miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter**. I nævnte forordning er der ikke fastsat en liste over socialt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Bæredygtige investeringer med et miljømål kan være i overensstemmelse med EU-taksonomien eller ej.

Produkt navn: FleksibelPension – Investeringsprofiler Høj, Middel og Lav
Indikator for juridiske enheder: 529900ADCRMS97AZYR34

FleksibelPension blev lanceret i 2023 og omfatter tre investeringsprofiler, hhv. Høj risiko, Middel risiko og Lav risiko. 2023 er dermed første rapporteringsår for FleksibelPension. Da FleksibelPension er under indfasning var der for rapporteringsåret 2023 begrænsede medlemmer og indbetalinger i produkterne. Rapporteringen omfatter derfor de tre produkter i regi af FleksibelPension.

Miljømæssige og/eller sociale karakteristika

Harve dette finansielle produkt et bæredygtigt investeringsmål?

Ja

Nej

Det foretog **bæredygtige investeringer med et miljømål:** ____%

i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

Det foretog **bæredygtige investeringer med et socialt mål:** ____%

Det **fremmede miljømæssige/sociale (M/S) karakteristika**, og selv om det ikke havde en bæredygtig investering som mål, havde det en andel af bæredygtige investeringer på 3,3 %

med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet med

et socialt mål

Det fremmede M/S-karakteristika, men foretog **ikke nogen bæredygtige investeringer**



I hvilket omfang blev de miljømæssige og/eller sociale karakteristika, der fremmes af dette finansielle produkt, opfyldt?

Produktet har fremmet miljømæssige og sociale karakteristika ved at tage hensyn til følgende bæredygtighedsfaktorer:

Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

- Drivhusgasemissioner
- Grønne værdipapirer
- Tobak
- Sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse

Investeringer i statsobligationer

- Drivhusgasintensitet
- Grønne værdipapirer
- Sociale rettigheder
- Forvaltningsskik

Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

- Drivhusgasemissioner

Investeringer i fast ejendom

- Drivhusgasemissioner

Bæredygtighedsindikatorer måler, hvordan de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af dette produkt, opnås.

I hvilket omfang produktet har taget hensyn til bæredygtighedsfaktorerne, måles ved hjælp af bæredygtighedsindikatorerne i tabellen nedenfor.

● **Hvordan klarede bæredygtighedsindikatorer sig?**

Bæredygtighedsindikatorerne er udvalgt med henblik på at måle, i hvilken grad produktet har formået at tage hensyn til de konkrete bæredygtighedsfaktorer. Eksempelvis om produktet har formået at reducere drivhusgasemissioner fra dets investeringer.

Flere af nedenstående bæredygtighedsindikatorer, afspejler de eksklusionskriterier, der er fastsat i produktets investeringsstrategi. Indikatorerne fremgår af de grå felter i tabellen nedenfor. For disse er hensigten at måle hvorvidt produktet har efterlevet de fastsatte eksklusionskriterier.

Tabel 1. Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [Historisk]
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner i alt (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgas-emissioner).	251,30 tons	N/A
	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	4,67 tons pr. mio. kr.	N/A
	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1-, 2- og 3-drivhusgasemissioner)	31,49 tons pr. mio. kr.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer.	3,82 pct.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden initiativer til reduktion af CO ₂ -emissioner med henblik på tilpasning til Paris-aftalens temperaturmålsætning.	30,00 pct	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas fra tjæresand, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas i Arktis, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 1 pct. omsætning fra udvinding af termisk kul, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 50 pct. omsætning fra kulbaseret energiproduktion, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,00 pct.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder aktive i undersektorerne "udvinding og produktion" og "integrerede olie og gasselskaber" under energisektoren, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.	0,01 pct.*	N/A

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [Historisk]
Grønne værdipapirer	Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	94,96%	N/A
Tobak	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder involveret i produktion af tobaksprodukter.	0,00 pct.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra distribution eller salg af tobaksprodukter.	0,00 pct.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af produkter og services nødvendige for fremstillingen af tobaksprodukter.	0,00 pct.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af navne-rettigheder til brug for tobaksprodukter.	0,00 pct.	N/A
Sociale og personale-mæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.	0,00 pct.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben.	0,00 pct.	N/A
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af atomvåben.	0,00 pct.	N/A

Tablet 2. Investeringer i statsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [Historisk]
Drivhusgasintensitet	Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.	65,40 tons pr. mio. kr.	N/A
Grønne værdipapirer	Andel af obligationer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	99,94%	N/A
Sociale rettigheder	Antallet af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning.	0,12 pct.**	N/A
Forvaltningsskik	Antallet af investeringsmodtagende lande med laveste bæredygtigheds-rating og stater med den næstlaveste rating med risiko for nedjustering.	0,00 pct	N/A
	Andel af investeringsmodtagende lande i jurisdiktioner på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner.	0,00 pct.	N/A

Tabel 3. Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [Historisk]
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner i alt (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	10,99 tons	N/A
	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner)	1,35 tons pr. mio. kr.	N/A

Tabel 4. Investeringer i fast ejendom

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator	Indvirkning [år 2023]	Indvirkning [Historisk]
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner).	0,60 tons	N/A
	CO ₂ -aftryk for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner pr. ejet kvadratmeter).	2,12 kilo pr. kvm.	N/A

Som det fremgår af de grå felter i tabellerne ovenfor, blev alle eksklusionkriterier overholdt i perioden 2023, med enkelte undtagelser markeret med hhv. * og **.

Undtagelserne drejer sig om investeringer i obligationer udstedt af den venezuelanske stat** og det statsejede olie- og gasselskab, PDVSA*. Investeringerne udgjorde i alt 0,02 mio. kr. ved udgangen af 2023 svarende til 0,02 pct. af produktets samlede investeringer.

I 2022 vedtog pensionskassen nye eksklusionskriterier for investeringer i lande. De nye kriterier betyder eksklusion af statsobligationer og obligationer udstedt af statsejede virksomheder fra lande omfattet af EU-sanktioner.

Venezuela har siden 2017 været omfattet af både EU-sanktioner og amerikanske sanktioner, hvortil USA har forbudt handel med venezuelanske værdipapirer siden 2019. Da investeringerne blev foretaget gennem amerikanske forvaltere, har Lægernes Pension ikke kunne frasælge investeringerne, da handel med de pågældende papirer ville være i strid med de amerikanske sanktioner og handelsforbud.

I 4. kvartal 2023, traf USA en beslutning om midlertidigt at ophæve handelsforbuddet med henvisning til den positive politiske udvikling i Venezuela. Der har siden ophævelsen af handelsforbuddet kunnet konstateres en gunstig værdiudvikling i de relevante obligationer. Lægernes Pensions har derfor vurderet, at det er i medlemmets bedste interesse at forlænge perioden for gennemførelse af frasalget. Der er på den baggrund truffet en beslutning om at udskyde perioden for gennemførelse af frasalget til udgangen af 2. kvartal 2024. Herefter får eksklusionskriterierne effekt og de pågældende obligationer vil være frasolgt.

... og sammenlignet med tidligere perioder?

Det er endnu ikke muligt at sammenligne med tidligere perioder, da dette er det første rapporteringsår for produktet Flexibel Pension. Den historiske sammenligning vil indgå i rapporteringen fra 2025.

Produktets investeringer i børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer (Tabel 1), samt danske ejendomme (Tabel 4) er underlagt CO₂-reduktionsmål for udgangen af 2024 i henhold til produktets præ-kontraktuelle oplysninger. Status ved udgangen af 2023 viser, at det er lykkedes at indfri disse mål et år før tid. Aktieporteføljens CO₂-aftryk var således 41 pct. lavere ved udgangen af 2023 sammenlignet med 2019. De tilsvarende reduktioner var 37 pct. for virksomhedsobligationer og 76 pct. for investeringerne i danske ejendomme.

Dele af produktets investeringer i danske realkreditobligationer, er derudover underlagt en målsætning om CO₂-reduktion på 45 pct. i 2030 relativt til 2019-niveauet. Investeringernes CO₂-aftryk var reduceret med 21 pct. ved udgangen af 2023 sammenlignet med 2019.

Målsætningerne blev fastsat før lanceringen af FleksibelPension og afspejler dermed ikke investeringssammensætningen i produktets investeringsprofiler. For FleksibelPension betyder det, at der er en mindre afvigelse på CO₂-aftrykket for produktets investeringer i børsnoterede aktier i forhold til produktet TraditionelPension. Afvigelsen har ikke betydning for opnåelsen af CO₂-reduktionsmålet for børsnoterede aktier. Der er ingen afvigelser på de resterende aktivklasser.

● **Hvad var målene for de bæredygtige investeringer som det finansielle produkt delvis foretog, og hvordan bidrog de bæredygtige investeringer til sådanne mål?**

Selv om produktet ikke har garanteret at foretage bæredygtige investeringer, havde det en andel af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Opgørelsen af bæredygtige investeringer baseres alene på EU-klassificeringssystemet og omfatter kun produktets investeringer i børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer.

Når andelen af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, opgøres på baggrund af rapporterede data, bidrog investeringerne til følgende to ud af EU-klassificeringssystemets seks miljømål:

- 1) Modvirkning af klimaændringer
- 2) Tilpasning til klimaændringer

Der findes kun rapporterede data, for en mindre andel af produktets investeringer, som følge af at EU-klassificeringssystemet fortsat er under implementering. Den løbende implementering betyder, at virksomheder underlægges rapporteringsforpligtelser forskudt afhængig af deres størrelse og virke. For dette års rapportering er der eksempelvis ikke data tilgængeligt for små og mellemstore virksomheder, ikke børsnoterede selskaber samt finansielle institutioner. Pensionskassens investeringer i børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer foretages desuden overvejende i virksomheder hjemmørende udenfor EU. Disse virksomheder er ikke underlagt EU-rapporteringsforpligtelser, hvorfor der ikke findes rapporterede data for denne del af produktets investeringer. Rapporteringsforpligtelserne for de seks miljømål er ligeledes implementeret forskudt, hvorfor rapporterede data på nuværende tidspunkt kun omfatter investeringer, der bidrager til EU-klassificeringssystemets to første miljømål.

Grundet udfordringerne med at fremskaffe rapporterede data, suppleres opgørelsen med et estimat for andelen af investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Denne andel gælder for de investeringer, i den børsnoterede aktie- og virksomhedsobligations-portefølje, hvor rapporteret data endnu ikke er tilgængeligt. Estimatet kan give en indikation af den reelle andel af investeringer, der i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, hvis rapporterede data var tilgængelige for alle produktets investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer. Estimatet baseres på aktiviteter der bidrager til alle seks miljømål i EU-klassificeringssystemet. Det bemærkes, at den metode der ligger til grund for estimatet, ikke er i overensstemmelse med EU's kriterier for bæredygtige investeringer, herunder EU-klassificeringssystemets kriterier for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

I takt med, at flere virksomheder rapporterer efter EU-klassificeringssystemet forventes dette afspejlet i opgørelsen.

De vigtigste negative indvirkninger er investeringsbeslutningernes betydeligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer i forbindelse med miljømæssige, sociale og personalemæssige spørgsmål, respekt for menneskerettighederne, bekæmpelse af korrupsion og bekæmpelse af bestikkelse.

Hvordan skader de bæredygtige investeringer, som det finansielle produkt delvis har til hensigt at foretage, ikke i væsentlig grad nogen af de miljømæssige eller sociale bæredygtige investeringsmål?

Bæredygtige investeringer i overensstemmelse med EU-taksonomien må ikke i væsentlig grad skade miljøet. For rapporterede data antages det derfor at kriterierne er overholdt.

For den estimerede andel af bæredygtige investeringer anvendes dataleverandøren MSCI's metode, hvor investeringer potentielle væsentlige skadevirkninger afdækkes på baggrund af oplysninger om virksomheders involvering i miljømæssige og sociale kontroverser. Denne metode er ikke i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemets kriterier for bæredygtige investeringer, herunder miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Hvordan blev der taget hensyn til indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

Bæredygtige investeringer i produktet omfattes af bæredygtighedsfaktorer angivet ovenfor. Der tages ikke særskilt hensyn til indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsindikatorer for de investeringer der opgøres som bæredygtige.

Var de bæredygtige investeringer i overensstemmelse med OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder? Nærmere oplysninger:

Bæredygtige investeringer, i overensstemmelse med EU-taksonomien, skal overholde OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder. For rapporterede data antages det derfor at retningslinjerne er overholdt.

For den estimerede andel, af bæredygtige investeringer screenes investeringers involvering i sociale og ledelsesmæssige kontroverser i henhold til dataleverandøren MSCI's metode herfor.



Hvordan tog det finansielle produkt hensyn til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

Produktet har taget hensyn til udvalgte indikatorer for vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. De udvalgte indikatorer er i overensstemmelse med Lægernes Pensions politik for identifikation og prioritering af investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. Indikatorerne fremgår i tabellerne ovenfor under bæredygtighedsindikatorer.



Hvad var dette finansielle produkts største investeringer?

Tabellen nedenfor viser produktets 15 største investeringer på tværs af aktivklasser. Det skal bemærkes, at nogle investeringer opgøres på den enkelte aktie- eller obligationsudstedelse eller ejendom, mens andre opgøres på fondsniveau. Det skyldes, at der for dele af investeringsporteføljen ikke er tilstrækkelig data til at opgøre alle investeringer på aktiv-/udstedelsesniveau. Udfordringen gør sig særligt gældende for investeringerne med sektor-klassifikationen "Infrastruktur".

Listen omfatter de investeringer, der udgjorde den største andel af det finansielle produkts investeringer i referenceperioden: 2022.

Største investering	Sektor	% aktiver	Land
Bundesrepublik Deutschland (0 DBR 15/8-2026)	Offentlig	3,3%	Tyskland
Microsoft Corporation	Informationsteknologi	1,4%	USA
Bundesrepublik Deutschland (0 Obl 18/10-24)	Offentlig	1,1%	Tyskland
Nvidia Corporation	Informationsteknologi	1,0%	USA
Apple Inc.	Informationsteknologi	0,8%	USA
AMAZON.COM Inc.	Cyklisk forbrug	0,7%	USA
TESLA Inc.	Cyklisk forbrug	0,7%	USA
DigitalBridge Partners I, LP	Infrastruktur	0,7%	USA
APM Capital Africa Infrastruture	Infrastruktur	0,7%	Danmark
Bundesrepublik Deutschland (ODBR11/2027)	Offentlig	0,7%	Tyskland
Nordea Domicil	Ejendomme	0,6%	Danmark
Maritime Investm. Fund II K/S	Infrastruktur	0,5%	Danmark
Frederiksberg Centret	Ejendomme	0,5%	Danmark
Realkredit Danmark (RDKRE 4 10/01/53 IO)	Finans	0,5%	Danmark
Antin IP Fund IV-A SCSp	Infrastruktur	0,5%	Frankrig

EU-klassificeringssystemet fastsætter et princip om ikke at gøre væsentlig skade, hvorved investeringer, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, ikke i væsentlig grad bør skade målene i EU's klassificeringssystem, og der er specifikke EU-kriterier.

Princippet om ikke at gøre væsentlig skade gælder kun for de investeringer, der ligger til grund for det finansielle produkt, og som tager højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. De investeringer, der ligger til grund for den tilbageværende andel af dette finansielle produkt, tager ikke højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Andre bæredygtige investeringer må heller ikke i væsentlig grad skade miljømæssige eller sociale mål.



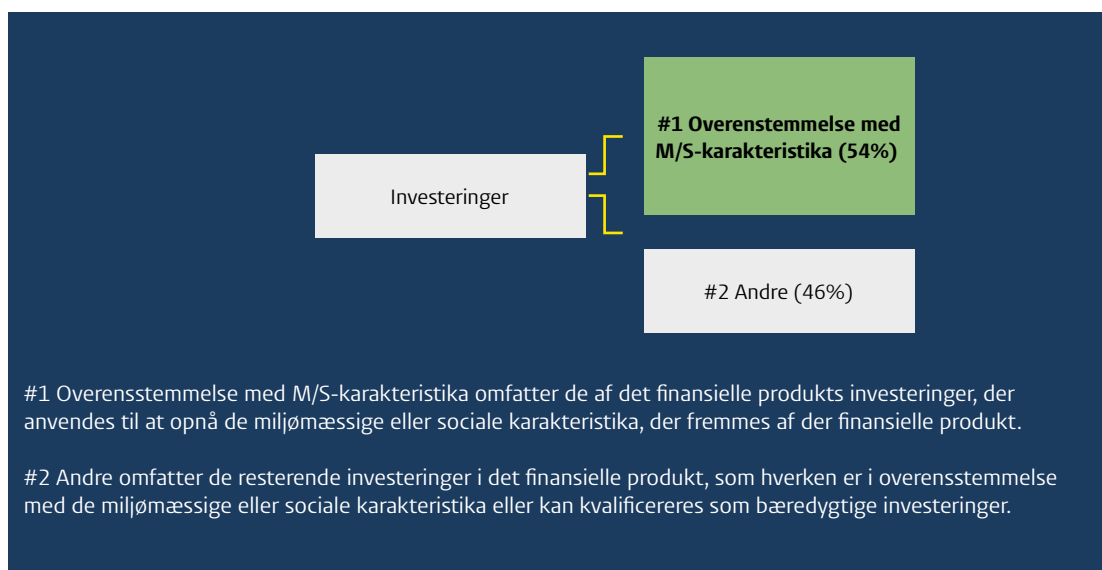
Hvilken andel udgjorde bæredygtighedsrelaterede investeringer?

Hvad var aktivallokeringen?

Som det fremgår af figuren nedenfor var 54 pct. af produktets investeringer i overensstemmelse med produktets miljømæssige og sociale (M/S) karakteristika.

Aktivallokering

beskriver andelen af investeringer i specifikke aktiver.



For de resterende 46 pct. af produktets investeringer, der omfatter ikke-børsnoterede investeringer, visse børsnoteerede aktivklasser og kontanter, kan der for nuværende ikke garanteres hensyntagen til bæredygtighedsfaktorer i investeringsprocessen. Produktets miljømæssige og sociale karakteristika omfatter derfor ikke denne andel af produktets investeringer.

● **Inden for hvilke økonomiske sektorer blev investeringerne foretaget?**

Sektortilhørsforhold opgøres i henhold til klassifikationsstandarderne Global Industry Classification Standard (GICS) og Bloomberg Industry Classification Standard (BICS), hvor sidstnævnte er oversat til GICS-metoden. Opgørelsen dækker 78 pct. af produktets investeringer. Det understreges, at de anvendte klassifikationsstandarder ikke er anvendelig på tværs af aktivklasser. De høje andele for sektorerne "Finans" og "Offentligt" afspejler eksempelvis delvist investeringsporteføljens underliggende investeringer i hhv. realkredit- og statsobligationer.

Økonomiske sektorer (GICS)

Sektor	% aktiver	Delsektor	% aktiver
Finans	28,6%	Semiconductors	2,3%
Offentligt	14,5%	Systems Software	1,7%
Informationsteknologi	8,7%	Pharmaceuticals	1,7%
Cyklisk forbrug	5,3%	Diversified Banks	1,6%
Sundhed	5,2%	Interactive Media & Services	1,5%
Industri	5,1%	Technology Hardware, Storage & Peripherals	1,1%
Kommunikationstjenester	4,0%	Application Software	1,1%
Ejendomme	1,9%	Broadline Retail	1,0%
Forbrugsvarer	1,8%	Transaction & Payment Processing Services	0,9%
Materialer	1,4%	Automobile Manufacturers	0,8%
Forsyning	0,9%	Managed Health Care	0,6%
Energi	0,6%	Financial Exchanges & Data	0,5%

Aktiviteter, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, udtrykkes som en andel af:

• **Omsætning** der afspejler andelen indtægter fra de investeringsmodtagende virksomheders grønne aktiviteter

• **Kapitaludgifter** (CapEx), der viser de grønne investeringer foretaget af investeringsmodtagende virksomheder, f.eks. med henblik på en omstilling til grøn økonomi

• **Driftsudgifter** (OpEx), der afspejler de investeringsmodtagende virksomheders grønne operationelle aktiviteter.



● **I hvilket omfang var de bæredygtige investeringer med et miljømål i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet?**

Andelen af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, er opgjort på baggrund af rapporterede data, hentet igennem dataleverandøren MSCI. Der er ikke korrigeret for eventuelle rapporteringsfejl fra de underliggende virksomheder. Investeringernes opfyldelse af kravene i EU-klassificeringssystemet er ikke omfattet af en revisionserklæring.

Diagrammet nedenfor angiver investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet på baggrund af rapporterede data, som andele af alle produktets investeringer.

● **Medførte det finansielle produkt investeringer i aktiviteter relateret til fossilgas og/eller atomenergi i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet¹ ?**

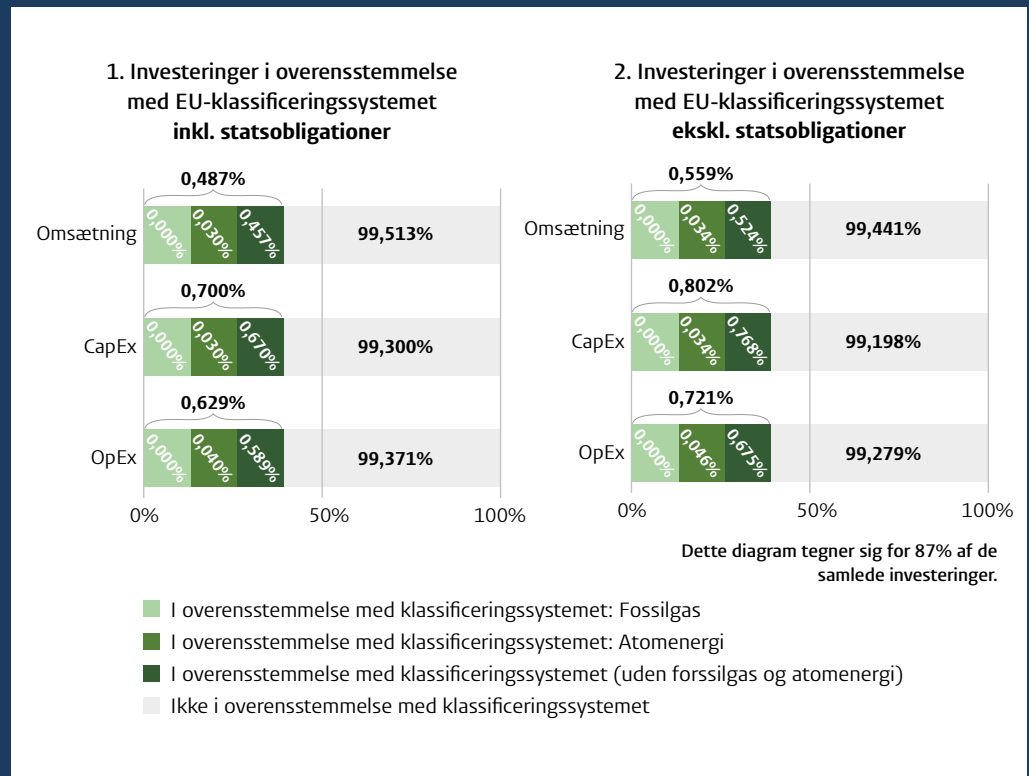
Ja:

Inden for fossilgas Inden for atomkraft

Nej

¹ Fossilgas- og/eller atomrelaterede aktiviteter vil kun være i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, hvis de bidrager til at begrænse klimaændringer (>>Modvirkning af klimaændringer<<) og ikke i væsentlig grad skader noget EU-klassificeringsmål – se forklarende note i venstre margen. Kriterierne i deres helhed for økonomiske aktiviteter inden for fossilgas og atomenergi, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, er fastsat i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/1214.

Diagrammerne nedenfor viser med grønt procentdelen af investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Da der ikke findes nogen hensigtsmæssig metode til at bestemme overensstemmelsen med klassificeringssystemet for statsobligationer*, viser det første diagram overensstemmelse med klassificeringssystemet i forhold til alledet finansielle produkts investeringer inkl. statsobligationer, mens det andet diagram viser overensstemmelsen med klassificeringssystemet i forbindelse med det finansielle produkts investeringer, ekskl. statsobligationer.



* Med henblik på disse diagrammer omfatter "statsobligationer" alle statsengagementer.

Bidrag til EU-klassificeringssystemets miljømål

Andelen af investeringer, der var i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, bidrog til to miljømål, med følgende fordeling:

Miljømål	Omsætning	CapEx	OpEx
1) Modvirkning af klimaændringer	0,416%	0,588%	0,520%
2) Tilpasning til klimaændringer	0,007%	0,004%	0,004%
Ikke defineret	0,065%	0,107%	0,105%

"Ikke defineret" dækker over de investeringer, der var i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, men hvor der ikke fremgår information om hvilke miljømål de bidrog til. Andelen er beregnet som andele af alle produktets investeringer. Opgørelsen er baseret på rapporteret data indhentet via dataleverandøren MSCI.

Estimeret andel af bæredygtige investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet

Den estimerede andel af investeringer, i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, udgør 2,816 pct. af produktet. Denne andel skal ses i tillæg til den rapporterede andel af investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet målt på omsætning.

Samlet set udgør investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet 3,303 pct. af produktets samlede investeringer, når andelen opgøres på baggrund af både rapporteret og estimeret data.

Estimatet omfatter ligeledes kun produktets investeringer i børsnoterede aktier samt virksomhedsobligationer. Andelen er beregnet som andel af alle produktets investeringer. Estimatet er foretaget af dataleverandøren MSCI. Der er ikke estimater tilgængelige for CapEx og OpEx, samt opdeling på miljømål.

Mulighedsskabende aktiviteter gør det direkte muligt for andre aktiviteter at yde et væsentligt bidrag til et miljømål.

Omstillingsaktiviteter er aktiviteter, for hvilke der endnu ikke findes kulstoffattige alternativer, og som bl.a. har drivhusgasemissionsniveau, der svarer til de bedste resultater.

● **Hvad var andelen af investeringer i omstillingsaktiviteter og mulighedsskabende aktiviteter?**

Andelen af investeringer i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, der kategoriseret som enten mulighedsskabende aktiviteter eller omstillingsaktiviteter, er fordelt således:

	Omsætning	CapEx	OpEx
Mulighedsskabende aktiviteter	0,003%	0,012%	0,003%
Omstillingsaktiviteter	0,243%	0,328%	0,323%

Andelen er beregnet som andele af alle produktets investeringer. Opgørelsen er baseret på rapporteret data indhentet via dataleverandøren MSCI.

● **Hvordan procentdelen af investeringer, der var overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, sammenlignet med foregående referenceperioder?**

Historisk sammenligning vil indgå i rapporteringen fra 2025.



Hvilke investeringer blev medtaget under “#2 Andre”, hvad var formålet med dem, og var der nogen miljømæssige eller sociale minimumsgarantier?

Se besvarelse overfor i afsnittet *Hvad var aktivallokeringen*.



Hvilke foranstaltninger er der truffet for at opfylde de miljømæssige og/eller sociale karakteristika i referenceperioden?

Der er i 2023 foretaget enkelte justeringer af Lægernes Pensions politik for bæredygtighed med betydning for produktet.

Primo 2023 er der foretaget en tilpasning af eksklusionspolitikken for lande, hvorefter Tyrkiet og Tunesien er tilføjet eksklusionslisten gældende foreningens afdelinger. Konkret er der af administrative hensyn sket en tilpasning af eksklusionskriteriet vedrørende landes involvering i krænkelser af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning. Eksklusionskriteriet omfatter nu alle lande, hvor enheder eller personer er omfattet af EU-sanktioner. Tidligere omfattede kriteriet alene lande omfattet af EU-sanktioner målrettet regeringsrepræsentanter.

I 2023 er der desuden foretaget en tilpasning af gen-inklusionskriteriet for klimarelaterede eksklusioner, hvorefter selskaber nu skal overholde 1,5 graders målsætningen for at blive undtaget eksklusion. Temperaturmålingen af selskaber foretages fortsat med afsæt i dataleverandøren MSCI metode herfor. Metoden har været genstand for større tilpasninger i 2023, hvilket er baggrunden for skærpelsen af gen-inklusionskriteriet.

Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med referencebenchmarket?

Produktet anvender en række benchmarks, som integrerer bæredygtighedshensyn. Disse benchmarks anvendes til at reducere investeringers negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorerne "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og samt øge andelen af grønne værdipapirer. Benchmarks anvendes i aktivklasserne børsnoterede aktier, børsnoterede virksomhedsobligationer og udvalgte statsobligationer fra udviklingsøkonomier (emerging markets).



Sammenligning af hvordan produktet har klart sig, i forhold til de respektive referencebenchmarks samt brede markedsindeks, baseres alene på de tre bæredygtighedsfaktorer "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og "grønne værdipapirer".

Figuren nedenfor viser de relevante referencebenchmarks for tre aktivklasser.

Reference benchmarks er indekser til måling af, om det finansielle produkt opnår de miljømæssige eller sociale karakteristika, som det fremmer.

Aktivklasse	Referencebenchmark	Bredt markedsindeks
Aktier	MSCI ACWI Climate Change	MSCI ACWI IMI
Virksomhedsobligationer		
<i>High Yield</i>	ICE BofA Global High Yield ESG Tilt	ICE BofA Global High Yield Index
<i>Emerging Markets Hård Valuta</i>	JP Morgan ESG EMBI Global Diversified	JP Morgan EMBI Global Diversified
Statsobligationer		
<i>Emerging Markets Hård Valuta</i>	JP Morgan ESG EMBI Global Diversified	JP Morgan EMBI Global Diversified

● Hvordan adskiller referencebenchmarket sig fra et bredt markedsindeks?

MSCI ACWI Climate Change

Benchmarket er konstrueret i henhold til kriterierne for "EU-benchmarks for klimaovergangen" fastsat i EuropaParlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/2089 af 27. november 2019 om ændring af forordning (EU) 2016/1011, for så vidt angår EU-benchmarks for klimaovergangen, Paristilpassede EU-benchmarks og bæredygtighedsrelaterede oplysninger om benchmarks. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktoren "drivhusgasemissioner":

- Selskabers vægt i benchmarket er baseret på muligheder og risici forbundet med overgangen til en lav-emissionsøkonomi. Der anvendes en "Low Carbon Transition Score", som grundlag for at vurdere selskabers risici og muligheder. Scoren inddrager en række data om selskabers klimaprofil, herunder bl.a. selskabers nuværende CO₂-udledninger, produkters eksponering til risici knyttet til den grønne omstilling, selskabets eksponering til grønne teknologier, og vurdering af ledelsens tilgang til håndtering af klimaforhold i form af omstillingsplaner og CO₂-reduktionsmål.
- Benchmarket øger dermed eksponeringen til selskaber, der forventes at drage fordel af overgangen til en lav-emissionsøkonomi, mens eksponeringen reduceres til selskaber, der forventes at blive negativt påvirket. Benchmarket øger desuden eksponeringen til selskaber med miljømæssigt bæredygtige aktiviteter i henhold til EU-klassifikationssystemet.
- Benchmarket er konstrueret således at CO₂-aftrykket fra de underliggende selskaber er 30 pct. lavere end investeringsuniverset. Benchmarket revideres løbende, så der opnås CO₂-reduktioner på 7 pct. årligt fra 2021 og frem i tråd med Paris-aftalens temperaturmålsætning.

ICE High Yield ESG Tilt

Benchmarket er konstrueret ved brug af en samlet score for selskabers bæredygtighedsprofil baseret på data for en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Som følge af metoden øges eksponeringen til selskaber med gode ESG-ratings samt de selskaber, hvis ESG-rating forbedres over tid. Modsat, mindses eksponeringen til selskaber med dårlige ratings. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktoren "drivhusgasemissioner":

- ESG-ratingen tager afsæt i forhold med særlig betydning for selskabers forretning og selskaber kan påvirke. I ESG-ratingen indgår bl.a. data om selskabers ressourceforbrug, CO₂-udledninger, og produkters klimaaftryk. Benchmarket inkluderer alene selskaber, som har en ESG-rating. Det betyder, at selskaber med utilstrækkelig bæredygtigheds-rapportering, herunder på klimaområdet, ekskluderes fra benchmarket. Tilpasning af selskabers vægt i benchmarket sker uafhængigt af selskabernes sektortilhørsforhold, hvorfor sektorer med lavt rating-niveau nedvægtes til fordel for andre sektorer.
- Benchmark-konstruktionen betyder, at selskaber og sektorer med høje CO₂-udledninger nedvægtes. Det gælder fx selskaber i energi- og forsyningssektorerne. Benchmarket har derfor et lavere CO₂-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.

JP Morgan ESG EMBI Global Diversified DKK Hedged

Benchmarket er konstrueret ved brug af en samlet score for selskabers og landes bæredygtighedsprofil baseret på data for en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Benchmarket indeholder både virksomhedsobligationer udstedt af statsejede selskaber og statsobligationer. Sidstnævnte udgør ca. 90 pct. af det samlede benchmark. Eksponeringen øges til selskaber og lande med høje ESG-ratings. Modsat, mindses eksponeringen til selskaber og lande med lav rating. Selskaber og lande med laveste rating-niveau ekskluderes. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktorerne "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og "grønne værdipapirer":

- Benchmark-konstruktionen betyder, at selskaber og sektorer med høje CO₂-udledninger nedvægtes. Benchmarkets virksomhedsobligationer har derfor et lavere CO₂-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
- Benchmark-konstruktionen betyder, at lande med høje CO₂-udledninger nedvægtes. Benchmarkets statsobligationer har derfor et lavere CO₂-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
- Benchmarket øger vægten af grønne obligationsudstedelser relativt til øvrige obligationsudstedelser i benchmarket.
- Selskaber med omsætning fra termisk kul ekskluderes fra benchmarket.

● **Hvordan klarede dette finansielle produkt sig med hensyn til bæredygtighedsindikatorerne for at fastslå, om referencebenchmarket var i overensstemmelse med de miljømæssige eller sociale karakteristika, det fremmer?**

Se besvarelsen nedenfor.

● **Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med referencebenchmarket?**

Nedenfor er angivet hvordan produktet klarede sig relativt til de anvendte benchmarks, som integrerer bæredygtighedshensyn. Opgørelsen omfatter de tre definerede bæredygtighedsfaktorer angivet ovenfor.

Aktivklasse: **Børsnoterede aktier**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "MSCI ACWI Climate Change"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	2,81 tons pr. mio. kr.	3,40 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (High Yield)**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "ICE BofA Global High Yield ESG Til"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	18,80 tons pr. mio. kr.	14,72 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "JP Morgan ESG EMBI Global Diversified"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	22,68 tons pr. mio. kr.	26,68 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	88,97 pct.	77,07 pct.

Aktivklasse: **Statsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Referencebenchmark "JP Morgan ESG EMBI Global Diversified"	Portefølje
Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.	126,05 tons pr. mio. kr.	123,80 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	98,86 pct.	99,77 pct.

● **Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med det brede markedsindeks?**

Nedenfor er angivet hvordan produktet klarede sig relativt til et bredt markedsindeks, dvs. benchmarks, som ikke integrerer bæredygtighedshensyn. Opgørelsen omfatter de tre definerede bæredygtighedsfaktorer angivet ovenfor.

Aktivklasse: **Børsnoterede aktier**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "MSCI ACWI IMI"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	8,74 tons pr. mio. kr.	3,40 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (High Yield)**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "ICE BofA Global High Yield Index"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	28,68 tons pr. mio. kr.	14,72 tons pr. mio. kr.

Aktivklasse: **Børsnoterede virksomhedsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "JP Morgan EMBI Global Diversified"	Portefølje
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	76,51 tons pr. mio. kr.	26,68 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	95,63 pct.	77,07 pct.

Aktivklasse: **Statsobligationer (Emerging Markets Hård Valuta)**

Bæredygtighedsindikator	Det brede markedsindeks "JP Morgan EMBI Global Diversified"	Portefølje
Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.	131,65 tons pr. mio. kr.	123,80 tons pr. mio. kr.
Andel af værdipapirer i investeringer, der ikke er udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	99,15 pct.	99,77 pct.

Anvendt regnskabspraksis



Generelt

Klimarapporteringen er udarbejdet efter Forsikring & Pensions branchehenstilling lanceret i 2021, som understøtter danske livs- og pensionsvirksomheders samt skadeforsikringsvirksomheders rapportering på bæredygtighedsforhold.

Ved opgørelsen af CO₂-udledninger for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer anvendes data rekvireret fra dataudbydere MSCI og Bloomberg. Ved opgørelsen af CO₂-udledninger for danske ejendomme, samt klimarapporteringens øvrige indikatorer, anvendes data fremsendt af investeringsforvaltere, leverandører og internt registrerede informationer.

For relevante målepunkter er opgørelsen desuden foretaget efter FSR - danske revisorer, Nasdaq og Finansforeningens vejledning om ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten af 15. december 2020. Omregning af CO₂-udledninger fra ejendomsinvesteringer og interne aktiviteter er foretaget på baggrund af officielle emissionsfaktorer oplyst af Energistyrelsen samt det britiske Department for Environment, Food & Rural Affairs.

Opgørelsen af CO₂-udledninger er dog underlagt en grad af usikkerhed grundet andelen af mangelfulde og tidsmæssigt forskudte data. Alle præsenterede CO₂-udledninger er opgjort i CO₂-ækvivalenter (CO₂æ), der anvendes til at omregne forskellige typer af drivhusgasser til den tilsvarende mængde CO₂æ baseret på de enkelte gassers opvarmningspotentiale.

Investeringernes CO₂-udledning og CO₂-aftryk

Omfatter absolutte og relative CO₂-emissioner finansieret gennem pensionskassens investeringer inden for aktivklasserne børsnoterede aktier, børsnoterede virksomhedsobligationer og danske ejendomme. Disse aktivklasser repræsenterer i alt 39 pct. af pensionskassens samlede investeringer, og der medregnes således ikke øvrige dele af investeringsporteføljen, herunder investeringer i noterede aktier og obligationer, udenlandske ejendomme, infrastrukturaktiver og finansielle instrumenter.

Opgørelsen er udarbejdet efter Finans Danmark og Forsikring & Pensions CO₂-model for den finansielle sektor

af 2. november 2020. Opgørelsen beror på investeringernes aktuelle markedsværdier ved udgangen af regnskabsåret 2023. Selskabsværdier (EVIC) og oplysninger om CO₂-udledninger er baseret på senest tilgængelige informationer ved redaktionens afslutning medio februar 2024.

Børsnoterede aktier

Aktivklassen repræsenterer 23 pct. af pensionskassens samlede investeringer. Det tilgængelige datagrundlag for opgørelsen af CO₂-udledning fra børsnoterede aktier er 99 pct., hvoraf 91 pct. består af rapporterede data og 8 pct. er estimeret.

De tilgængelige data er opregnet ud fra den samlede værdi af børsnoterede aktier.

$$\text{CO}_2\text{-udledning} = \sum \text{Investeringens aktuelle værdi} / \text{Selskabets værdi (EVIC)} * \text{Selskabets emissioner (Scope 1 + 2)}.$$

$$\text{CO}_2\text{-aftryk} = \sum \text{CO}_2\text{-udledning} / \text{Aktuel værdi af samlede investeringer i børsnoterede aktier}.$$

Børsnoterede virksomhedsobligationer

Aktivklassen repræsenterer 10 pct. af pensionskassens samlede investeringer. Det tilgængelige datagrundlag for opgørelsen af CO₂-udledning fra børsnoterede virksomhedsobligationer er 76 pct., hvoraf 57 pct. består af rapporterede data og 19 pct. er estimeret. De tilgængelige data er opregnet ud fra den samlede værdi af børsnoterede virksomhedsobligationer.

$$\text{CO}_2\text{-udledning} = \sum \text{Investeringens aktuelle værdi} / \text{Selskabets værdi (EVIC)} * \text{Selskabets emissioner (Scope 1 + 2)}.$$

$$\text{CO}_2\text{-aftryk} = \sum \text{CO}_2\text{-udledning} / \text{Aktuel værdi af samlede investeringer i børsnoterede virksomhedsobligationer}.$$

Danske ejendomme

Aktivklassen repræsenterer 6 pct. af pensionskassens samlede investeringer. Det tilgængelige datagrundlag for opgørelsen af CO₂-udledning fra danske ejendomme er 81 pct., hvoraf alle data er baseret på årligt energifor-



brug som oplyst i energimærkerapporter. De tilgængelige data er opregnet ud fra den samlede værdi af danske ejendomme.

$CO_2\text{-udledning} = \sum \text{Aktuel værdi af investering i bygningen} / \text{Aktuel ejendomsværdi} * \text{emissioner fra ejendommens energiforbrug (Scope 2)}$

$CO_2\text{-aftryk} = \sum CO_2\text{-udledning} / \text{Aktuel værdi af samlede investeringer i danske ejendomme}$

Dialoger ifm. aktivt ejerskab

Omfatter antallet af dialoger udført som led i pensionskassens aktive ejerskab, herunder dialoger ført via mail eller møde, og hvortil der som minimum er modtaget respons på pensionskassens henvendelse. Kategorien "Dialoger om klimaforandringer" omfatter i denne forbindelse dialoger om selskabers klimamæssige påvirkning fra deres forretningsdrift. Opgørelsen af dialoger ifm. aktivt ejerskab er foretaget på baggrund af oplysninger om handlinger relateret til aktivt ejerskab foretaget af rådgivningsbureauet ISS ESG på vegne af pensionskassen.

Lægernes Pension er desuden medlem af den internationale investorkoalition Climate Action 100+, hvor igennem pensionskassen understøtter et fælles internationalt arbejde med aktivt ejerskab overfor virksomheder med verdens højeste $CO_2\text{-udledning}$.

Tilslutning til Paris-aftalen

Der henvises til pensionskassens politik for bæredygtighed, som beskriver, hvorledes Paris-aftalen er indarbejdet i pensionskassens investeringsstrategi. Der henvises endvidere til Lægernes Pensions medlemskab af investorinitiativet Net Zero Asset Owner Alliance i regi af FN.

$CO_2\text{-Scope 1}$

Opgørelsen af $CO_2\text{-Scope 1}$ er udarbejdet i henhold til kapitel 4 i Greenhouse Gas Protocol og omfatter direkte emissioner relateret til forbrænding af egne brændsler, herunder brændstof til koncernens køretøjer. Forbruget af brændstof er omregnet til udledning af tons $CO_2\text{æ}$ på baggrund af $CO_2\text{-emissioner}$ per forbrugt liter brændstof.

$CO_2\text{-Scope 2}$

Opgørelsen af $CO_2\text{-Scope 2}$ er udarbejdet i henhold til kapitel 4 i Greenhouse Gas Protocol og omfatter indirekte emissioner relateret til indkøbt energi, herunder elektricitet og varme til drift af koncernens kontorer i København, Aarhus og Odense. Energiforbruget er omregnet til udledning af tons $CO_2\text{æ}$ på baggrund af henholdsvis protokollens "location-based method" og "market-based method". Der anvendes emissionsfaktorer opgjort i de senest tilgængelige miljø- og eldeklarerationer fra Energinet. I rapporteringen for 2023 er emissionsfaktorer for "location-based method" opdateret i henhold til en ny metode, som tager højde for at energimixet er forskelligt i de to regionale elsystemer, DK1 og DK2. Revisionen omfatter årlige emissioner opgjort for regnskabsårene 2021-2023. Revisionen betyder at emissionerne for 2021 og 2022 er nedjusteret grundet at hovedparten af koncernens elforbrug genereres i Østdanmark (DK2), hvor emissionsfaktorerne er lavere end de tidligere anvendte nationale emissionsfaktorer.

I rapporteringen for 2023 er emissionsfaktorer for "market-based method" opdateret for regnskabsårene 2021 og 2022 med henblik på at sikre samtidighed mellem forbrug og anvendte faktorer. Da der ved regnskabsafslutningen ikke forelagde emissionsfaktorer for 2023 er regnskabsåret 2023 baseret på 2022-faktorerne.

$CO_2\text{-Scope 3}$

Opgørelsen af $CO_2\text{-Scope 3}$ er udarbejdet i henhold til kapitel 4 i Greenhouse Gas Protocol og omfatter kategorierne:

Outsourcede it-aktiviteter

Andel af tons $CO_2\text{æ}$ finansieret ved ejerandel af BEC Financial Technologies, som understøtter koncernen gennem levering af it-services og -teknologi.

Forretningsrejser

Antal kilometer rejst i forbindelse med forretningsaktiviteter fordelt på alle relevante transportformer og omregnet til udledning af tons $CO_2\text{æ}$. Målepunktet omfatter ikke medarbejderes private transport til og fra arbejde.



Papirforbrug

Vægten af indkøbt papir på hovedkontoret omregnet til udledning af tons CO₂æ.

Affald

Vægten af bortskaffet affald på hovedkontoret omregnet til udledning af tons CO₂æ.

CO₂æ-udledninger fra investeringsaktiver er i henhold til Greenhouse Gas Protocol inkluderet under CO₂æ-Scope 3, men er opgjort særskilt for pensionskassens investeringsportefølje.

Kørsel i 0- og lav-emissionsbiler

Omfatter andelen af kørte kilometer i koncernens bilpark, som kan tilskrives køretøjer i overensstemmelse med definitionen af »0-emissionsbiler« og »lav-emissionsbiler« under afsnit 6.5. i bilag II til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/2139 af 4. juni 2021. Følgende definitioner lægges således til grund:

For "0-emissionsbiler" er specifikke lokaludledninger af CO₂æ lig nul. For "lav-emissionsbiler" er specifikke lokaludledninger af CO₂æ lavere end 50g CO₂æ pr. kilometer.

Papirforbrug

Omfatter vægten af papir fra printaktiviteter på hovedkontoret samt papir anvendt til udsendelse af medlemsblade.

Vedvarende energiandel

Omfatter andelen af det samlede forbrug af energi fra scope 1 og scope 2, der kan henføres til vedvarende energikilder. Opgørelsen er foretaget på baggrund af Energi styrelsens senest offentliggjorte oplysninger om vedvarende energiandele på kommunalt niveau. Senest offentliggjorte data er fra kalenderåret 2021, som anvendes for regnskabsårene 2021-2023.

Energiforbrug

Omfatter det samlede forbrug af energi fra scope 1 og scope 2, herunder forbrug af brændstof til koncernens køretøjer samt elektricitet og varme til drift af koncernens kontorer i København, Aarhus og Odense.

Investeringer, der lever op til EU's bæredygtighedskriterier

Opgørelsen er udarbejdet efter de lovpligtige rapporteringsforpligtelser i henhold til Europa Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020. Opgørelsen omfatter aktivklasserne børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer, som udgør 33 pct. af investeringsporteføljens værdi ultimo 2023.



LÆGERNES PENSION

Lægernes Pension – pensionskassen for læger

Cvr.nr. 24 26 04 02

Dirch Passers Allé 76

DK-2000 Frederiksberg

+45 33 12 21 41

pension@lpb.dk

www.lpb.dk